

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. 4936 N. 13th St., Philadelphia 41, Penna.

Марія Гарасовська-Дачишин:

По повені, олія

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Жовтень ч. 9 October 1962

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК XIX. ЖОВТЕНЬ Ч. 9

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Осіпа Грабовенська, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазуняк, Ірина Пеленська,
Марта Тарнавська і Марія Юркевич.

Листування й передплату висилати
на адресу:

4936 N. 13th St.
Philadelphia 41, Pa.
Tel. DA 4-7304

Річна передплата в ЗДА і Канаді
від січня 1959 ..... \$4.00

Піврічна передплата \$2.50

Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.

Річна передплата в Австралії 2 ф. ст.

Річна передплата у Франції 10 н. фр.

В інших країнах рівноварт. 4 ам. дол.

Поодинокое число 45 центів

Зміст:

- М. Косович: І знов
Перед Конвенцією УЖКА
О. Грабовенська: Жовтень — місяць
преси
Руїницька сила
С. Рожок: Закриваючи виставку
Віра Вовк: Рю де Жанейро
Г. Дмитерко-Ратич: Сорок років тому
Л. Бура: Жінка трьох вимірів
О. Процюк: Світовий Рух Матерей
Свята Олени Теліги
Гуртки Вишивальниць
Є. Янківська: Занечищена шкіра
С. Скрипник: Римський обід
Вишивана подушка
П. Кізко: Михась забудько
Г. Чо: Необачний котик
Л. Полтава: Веселі мишеня
Вуйко Квак: Відважні батьки
Н. Наркевич: Загадковий пакунок
По Конвенції США
П. Щ-а: У століття „Запорожця“

На обгортці:

Картина на обгортці виїнята з циклю
„Повінь“ кисти Марії Гарасовської-
Дачишин, що була на Виставі Жіно-
чої Творчості у Філадельфії.

Чи ви вже вирівняли передплату
за „Наше Життя“?

OUR LIFE

VOL. XIX. OCTOBER No. 9

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
4936 N. 13th St.
Philadelphia 41, Pa.
Phone DA 4-7304

Subscription in the United States
of America \$4.00 per year, half year
\$2.50. Subscription in Canada \$4.00
per year, half year \$2.50. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 2
pound sterling per year. Subscription
in France 10 n. fr., per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single Copy 45 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

ФРАНЦІЯ:

Mme. Anna Pasternak
16, rue de 5 Diamants
Paris 13e
France

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
Australia
1 Barwon St.,
Glenroy, W9, Victoria

Нова книжка

ДОКІЇ ГУМЕННОЇ

Серед хмаросягів

Збірка оповідань

ЦІНА 2.50 ДОЛ.

Замовляти в Централі США.

НА ТЕРЕНІ США

Дня 7. жовтня — Печення картоплі
в Черчі — 11 Відділ із Трентону.

Дня 14. жовтня — 30-літній ювілей
23 Відділу США в Дітроїті.

Дня 21. жовтня — Окружний З'їзд
США округи Рочестер у Ютиці.

Дня 21. жовтня — Літ. Вечір із до-
повіддю п-ні Ірини Пеленської „Жі-
ночі пера сьогодні“ — Комітет Ви-
ставки Жіночої Творчості при Гол.
Управі США.

Дня 21. жовтня — День Подяки —
48 Відділ США у Філадельфії.

Дня 27. жовтня — Вечір осінніх
акордів — 22 Відділ США у Шикаго.

Дня 28. жовтня — Ювілей 30-ліття
2-го Відділу США в Честері.

Дня 10. і 11. листопада — Участь
у Міжнародних Торгах — 22 Відділ
США у Шикаго.

Дня 17. листопада — Вишивані Ве-
черниці — 22 Відділ США у Шикаго.

Дня 30. листопада — Ялинка в Му-
зеї Знання і Промислу — 22 Відділ
США в Шикаго.

КРИЗЬ НОВІ ФІЛЬМИ

СІД — П Сід. Грають Честер Ге-
стон і Софія Лорен.

Величавий історичний фільм, в яко-
му змальована постать еспанського
героя. Постаті й картини виведені
дбайливо.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЧОЛОВІ-
КА — Adventures of a Young Man.
На підставі повісті Гемінгвея.

Незвичайно тонко психологічно ви-
продажена родинна драма. Владна
мати, м'який батько й син-бунтівник
— це трикутник, в якому йдуть при-
годи й події.

ПОРАДА І ЗГОДА — Advise and
Consent. Грають Генрі Фонда і Джіні
Тірні.

Дія розгортається на тлі Сенату
ЗДА. Серед напруженої розгри за мі-
сце державного секретаря паде жер-
твою цінна людина.

ПІДОЗРІЛА ГОСПОДИНЯ — The
Notorious Landlady. Грають Леммон
і Кім Новак.

Комедія, що тримає глядача в на-
пруженні. Знамениті ситуації витво-
рює підозріння, кинене на молоду па-
ру, яка з трудом із того вимотується.

Чи ви вже подарували міській
бібліотеці „Дух Полумя“ —
твори Л. Українки англ. мовою?

Марія Косович

І знов похмурніє...

І знов похмурніє небесна блакить,
знов смуток спливає на трави...
Тужливо знов серце моє шелестить —
Неначе листок золотавий!

Цей шелест — як виклик невтишний, палкий!
Він говорить: Вже осінь — вже осінь!
Він всюди зринає, він скрізь гомінкий:
у серці, — у листі, — в колоссі!

Вже осінь! У полум'ї барв чарівних
іще один рік так згоряє,
як ті всі роки, що палали... що з них
встаєш ти, о, спогадів зграє!

Вже осінь! Он, сонце крізь мряку блистить
і сіє чудесну надію:
що знов навесні заясніє блакить, —
що наново трави зрадіють!

О, серце моє, в млі печалей рясних
надію жагуче вмій пити,
щоб разом із травами ждати весни, —
щоб час крижаний пережити!

1952

Із збірки „Горстка променів“

Перед Конвенцією УККА

Вже лиш кілька днів ділить нас від З'їзду найвищого громадсько-політичного чинника в ЗДА. З'їзду, що збере найбільш активні в громадсько-політичному житті сили й проведе підсумки їх праці.

Є на що глянути! Маємо вже втретє проголошений Тиждень Поневолених Націй, в якому визнано й право українського народу на самостійне життя. Є схвалення конгресом закону про побудову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні й проведена збірка та Конкурс у тому напрямку. У зв'язку з приїздом Хрущова Конгрес ЗДА прослідкував злочинні дії його в Україні при видатній допомозі УККА. Тоді ж проведено широко заплановану акцію проти тих відвідин з виданням інформаційного англомовного листка. Внесено до представництв вільних країн в ООН меморіал про російський імперіялізм і колоніялізм. Зроблено 50 відбиток із конгресового рекорду з заявами парламентаристів у справі комунізму та агресії проти України.

Про різні розпочаті акції вже й не говоримо. Домогання засновання постійної Комісії Поневолених Націй у Конгресі й ООН, видання Шевченківської марки в серії „Борців за Свободу“, видання Історії Російського Імперіялізму — все це проходить на наших очах. А недавня заява двох парламентаристів в обороні переслідуваної Церкви в ССРСР ще зовсім свіжа в нашій пам'яті.

Яке наше місце цій кузні нашої політичної думки? Чи справді можемо заважити нашою участю у праці і З'їзді УККА?

Зайве питання! Адже ми творимо половину української громади в ЗДА. Перша й основна наша участь — це вплата національного податку до Народного Фонду. Подібно, як платимо, поруч чоловіка, наші податки американській державі, так само вплачуємо його нашої українській спільноті, яку репрезентує УККА.

Дальша можливість співпраці — це підтримка всіх акцій і кличів УККА. Вони потребують наших пожертв і листів, оті старання за побудову пам'ятника, за видання Шевченківської марки, за засновання постійної Комісії. Вони вимагають від нас готовости й чуйности. Байдуже чи це дрібна справа, як наприклад, участь у маніфестації, чи передплата „Квартальника“. Все це наш причинок, наш вияв співпраці.

Тому нехай нас не бракує й на тому З'їзді! Серед розважної думки наших громадських діячів повинен пролунати також голос жінки, свідомої своїх громадських обов'язків. В напружену атмосферу нарад і дискусій можемо внести момент злагоди, а в тверде наświetлення сучасної дійсности тепло нашого серця. Тому станьмо поруч наших чоловіків у цю важливу хвилину й приложімо своїх сил до рішень З'їзду.

Наші проблеми

Жовтень — місяць преси

Впливаючи посередньо й безпосередньо на творення громадської думки, преса стає часто духовим висловом дійсності у збірній свідомості суспільства, в якій перетоплюються, поєднуються й узгоджуються індивідуальні сприймання, аналізи, оцінки й світогляди окремих одиниць. Своїм динамізмом слова та активною снагою в намаганні формувати думку й опінію людини й громади, преса стає силовим фактором у сфері шукання й служіння правді, або потужною зброєю в авангарді наступу брехні. Якраз у цій функції скривається величезна сила, якою розпоряджає преса, або той, хто нею оволодіє.

Використовуючи свою силу, преса не тільки впливає, співтворить, припинює, або прискіпує формування громадської думки, але й надає їй напрям та часто вирішує навіть її остаточний зміст, що може бути оснований на елементах глибокого розуміння й сприймання духових вартостей та проявів збірного життя, або на поверховних спостереженнях і тенденціях у світлі особистих, або групових інтересів. Співучасть преси у творенні громадської думки має важливе значення в усіх ділянках життя спільноти, зокрема таких, як релігія, політика, наука, культура й т. п. Передумовою сповнення великих, корисних завдань преси є її незалежність в атмосфері можливостей вільного й нецензурованого вислову. Цензурована й унапрямувана преса перестає бути засобом вияву свободної думки людини та справжніх поглядів громади, перетворюючися у криве дзеркало фальшованої дійсності з наказною суб'єктивною „правдою“ — однією для всіх — та недискусійною.

На Україні під цю пору вільна преса неможлива, як і неможливий вільний розвиток української національної культури й науки. В обличчі такої дійсності велика відповідальність паде на українську вільну пресу на еміграції, яка повинна постійно й вичерпно з'ясувати й належно навітлювати події і процеси, які проходять в Україні, ознайомлювати українську еміграцію з фактами колоніального визиску України та справжніми стремліннями

українського народу на рідних землях, його визвольною боротьбою й незламною волею бути господарем на своїй землі. Черговим завданням української преси на еміграції є скріплювати українського національного духа серед української спільноти в діаспорі, пов'язувати її з духовістю й культурними надбаннями українського народу та підтримувати серед української громади здоровий гін до концентрації усіх національних сил для підтримки визвольної справи і збереження української національної субстанції у вільному світі.

Крім тих загальних, основних завдань усієї української преси на еміграції, є ще завдання преси визначені специфікою окремих гуртів, установ та організацій, які видають власну пресу, призначену для внутрішніх цілей, завдань і потреб української спільноти. До цього роду преси належить також, м. ін., і наш журнал „Наше Життя“, який присвячує головне місце розглядові проблем організованого життя, різногранної творчості та окремих завдань і призначення українського жіноцтва на еміграції.

Ніхто хіба не перечитиме того, що українська національна субстанція збережеться на еміграції так довго, як довго збережеться українська жінка, свідомо своєї ролі і національного обов'язку виховати своїх дітей в любові і прив'язанні до українського народу та його історичного минулого, традицій і державницьких стремлень. Цього важливого завдання не може сповнити жадна українська преса, яка займається іншою проблематикою і до справ діяльності жіноцтва підходить радше поверховно.

Часто приходить чути серед нашої громади скептичні голоси, мовляв, на еміграції немає ґрунту для росту й поширення української преси, а то й її дальшого існування, бо молоде покоління недостатньо ознайомлене з українською мовою і радше читає по англійськи. На те можемо відповісти, що такі голоси є виявом комплексу національної меншевартості та браком віри у власні сили й можливості. Щобільше, вони свідчать про духову розгубленість та брак візії майбутнього

українського народу і його великого призначення на Сході Європи.

Збереження та розбудова української національної преси на еміграції, у цьому й нашого журналу „Наше Життя“, є вимогою і відповідальністю цілої української спільноти в Америці, а у випадку нашого журналу — насамперед українського жіноцтва, якщо наша спільнота має виконати призначене їй Божим Провидінням завдання в історичному процесі боротьби за визволення українського народу.

Осипа Грабовенська
Прес. реф. Гол. Управи

Руїницька сила

Процес Сташинського струснув цілою українською суспільністю. Та й не тільки нею. Всі середовища, що розуміють комуністичну загрозу, живо слідували за ним. Тисячі рефлексій збудились як відгук цих злочинів, що відгонять найгіршими сутінками історії.

Бо й справді! Мабуть не було ніколи такої різючої розбіжності між гаслами й практикою режиму! При деклараціях „змагання до миру“ та найновішому „підкуванні про людину“ іде холоднокровна акція винищення противників, що нагадає часи найчорнішої реакції. А сама скритовбивча зброя? Випущення спутника в орбіту перекреслюється цим знаряддям. Що варт увесь поступ техніки, якою пишається советська наука, коли поруч із тим пущено в рух оцей чибивний винахід?

І хоч цей „механізм смерті“ діяв нескрибно, проте Боже Провидіння хотіло інакше. „Механізм“ людини, що кермувала ним, заломився і справа відкрилася світові у всій її жахливій потворності. Щойно це могло б навітлити руїницьку силу режиму тим, хто ще вірив у якінебудь позитивні спонуки. Тільки чи зуміє світ витягнути відповідну науку з того?

Мало хто подумав і про тих, найбільше пошкодованих, себто про родини вбитих. Це устами й заходами їх український народ підняв обвинувачення проти вбивника та цілої злочинної системи. І вони стали речником обвинувачення, дарма що проходили муки обслідувань і ще раз перожили свою велику втрату. Нехай же відчують із собою думки українського жіноцтва та його співчуття і зрозуміння.

Закриваючи Виставку

(Промова на закритті Виставки Жіночої Творчості у Філадельфії)

На запрошення Комітету Виставки — мені припала честь висловити декілька думок з нагоди закриття виставки творів українських мисткинь, зорганізованої Союзом Українок Америки. В першій мірі почуваюся до милого обов'язку, скласти паням моє щире „Спасибі“ за велику працю для української культури.

Назагал, виставка є цікава, коли взяти до уваги різноманітність мистецьких напрямків і мистецький рівень виставки. Коли говорити про технічну сторінку, то відчувається деяке перевантаження і те, що деякі картини розвішені зависоко, при даній величині залі і даному освітленні. Ми не обвинувачуємо тут Комітету Виставки, бо ми певні, що він бажав уладити виставку якнайкраще. Воно все так буває, що коли є велика кількість експонатів, а виставова площа невелика, то розв'язати це питання дуже важко.

Оглядаючи виставку треба ствердити, що вона невелика, коли її порівняти з іншими нашими виставками. Але коли взяти до уваги напрямки, які вона репре-

зентує, себто так звані „ізми“, то в більшості вони є заступлені, хоч не всі на мистецькому рівні.

Головні „ізми“, які дозволю собі навести для кращого пояснення, такі: примітивізм, реалізм, натуралізм, імпресіонізм, сюрреалізм, експресіонізм, кубізм, абстракціонізм або безпредметове мистецтво. Ті назви не є витвором мистців, а тільки звичайною класифікацією, що її дали критики і, частинно, філософія мистецтва. До найстарших „ізмів“ можна зачислити: примітивізм, реалізм, натуралізм і експресіонізм. Ті напрямки, на нашу думку, залишаться так довго, як довго буде існувати людина.

Примітивізм — це був перший вислів людини-мистця у пластичному мистецтві. Різниця між первісним примітивізмом і сучасним є та, що в першому була ширість і невишуканість, тоді, як у сучасному є вишуканість, вирафінованість і ефектовність сучасності.

Реалізм і натуралізм прийшли, як удосконалення людського мислення, пізнання духової вартості, яку мистець повинен дати.

Експресіонізм — це як би доповнення до вище згаданих стилів. Людина-мистець має бажання включити себе у твір, показати вартість Божої таємниці, яку вона відкриває.

У декого виникне питання, чому ми зачислили експресіонізм до найдавніших стилів, тоді, коли експресіонізм належить до сучасного, модерного мистецтва. Але коли проаналізуємо докладніше, то побачимо, що експресіонізм сягає далеко в минуле. Він проявляється вже в чотирнадцятому столітті у візантійському мистецтві, а також виступає досить чітко, напр., у деяких творах Ель Греко на переломі шіснадцятого й сімнадцятого століть.

Всі модерні напрямки є потрібні. Вони показують, як далеко людина може зайти у своєму думанні, а мистецтво саме й лежить у творчій думці. Але воно є мистецтвом тільки так довго, як довго не заперечує само себе і головні основи духової культури.

Часом дехто питає, що думаємо про модерне, а дехто ще й додасть: „супермодерне“ мистецтво. На нашу думку такі питання є дуже загальні, хоч навіть існують окремі музеї, що мають назву „Музеї Модерного Мистецтва“. Деякі критики мистецтва, а навіть самі мистці називають сучасний реалізм „традиційним мистецтвом“, чимсь таким, що повинно вже залишити утертий шлях і почати думати „вищими категоріями“. З такою думкою ми не є згодні. Коли призадумаємося глибше, то прийдемо до переконання, що навіть найбільш реалістична картина може бути наймодерніша, залежно від мистецької вартості і оригінальності.

Кожний мистецький твір є щось нове. Слово модерний походить від слова — щось нове. Але „слово „модерний“ у мистецтві, це також певна класифікація, куди, як ми вже згадали, входить більше напрямків, починаючи від імпре-

Катерина Кричевська: Венеція, аквареля
Women's Arts and Crafts Exhibit at UNWLA Building in Philadelphia:
 Katherine Krychevsky: Venice, water colors

сіонізму, а кінчаючи на безпредметовому мистецтві.

Тут я передав декілька своїх дуже загальних думок про мистецтво. Тепер перейду коротенько деякі твори на тій виставці, які звернули мою увагу. Назву їх в азбучному порядку, за прізвищами мисткинь.

Катерина Білоус-Луцишин: Мертва природа.

Добре відчуває м'якість і гармонію кольору, розбиває колір на дрібні форми і площі і передає враження, як рефлекси кольору в просторі.

Оксана Ванчицька: Квіти.

Олією передає тонацію пастелі — виконано технічно і композиційно бездоганно.

Марія Гарасовська-Дачишин: Поповені.

Упрощені деталі, чіткість форми і кольору дають доказ, що мистець знає, як можна передати красу природи, радість сонячного дня і власні відчуття.

Христя Зелінська: Баверська хага.

Увага звернена більше на передання настрою і характер форми, тоді, як контраст і гармонія відходить на друге місце.

Ніна Климовська: Контра спем сперо.

Цікаве зіставлення світла-тіні й пов'язаність фігур, як позитивні площі з негативними, що й є головною засадою сучасної композиції. Не шкодило б, як би сама назва твору була скромніша.

Катерина Кричевська: Париж.

Прозорість і лагідність справжньої акварелі дає доказ майстерності в цій техніці. Цікаво було б побачити фігуральну працю, в цій техніці вона дала б більше відсвіження.

Софія Лада: Натюр морт.

До мінімум використана малярська площа полотна композиційно, однак зелене тло візується у формі першого пляну.

Роксоляна Лучаковська - Армстронг: Відлига.

Відчувається велика свобода й відвага, оперує середніми тонами на першому й другому пляні. Побажано було б трохи дисципліни для підкреслення форми першого пляну.

І. Винників-Нижник: Гавань.

Дуже приємно вражає цілість картини. Компонує пласко так, як підходять до композиції абстрактних картин, але інтенсивність кольору, гармонія й контрасти творять експресивну цілість, відчувається перспектива.

Наталія Стефанів: Мертва природа.

Ніжність пастелі, єдиної на цій виставці, звертає увагу тонацією кольору, викінченням форми і розв'язанням проблеми композиції.

Ірина Шухевич: У стайні.

Передає враження спокою, відхід думок у минуле.

Накінець я повинен згадати, що, на мою думку, такі мистці, як Надія Сомко, чи Людмила Морозова, маючи за собою вже пройдений мистецький шлях, можуть і повинні репрезентувати себе на таких виставках кращими творами.

НОВІ ВИДАННЯ

Марія Косович: Горстка променів. Вибрані поезії. 1939—1961. Обкладинка М. Левицького. Сторін 48. Ціна 1 дол.

У невеликій збірці віршів представилась нам поетка. Поезії, писані впродовж двадцятиліття, не мають однакового стилю й наснаги. Та в цьому й їх чар. Їх лірика вдаряє ясністю і простотою вислову (Рідний луг, Вінчання, І знов похмуріє), а поеми філософським роздумом (Новий Завіт).

З роками міцніє її творча думка. І щораз більше в ній свого питомого, що не засвоєне, а створене. Це є запорукою дальшого росту, дарма, що з патріотичною тематикою не завжди їй пощастило. Л. Б.

У публічній Бібліотеці в Нью Йорку працює вже кілька літ поетка ДІМА КОМІЛЕВСЬКА, відома під літературним найменням Діми. Недавно тому управа бібліотеки відзначувала медалями своїх найкращих працівниць. Медаль вручено під час окремої церемонії, якою провів губернатор Рокфеллер. Єдиною українкою, що отримала це відзначення, була наша поетка.

Постаті

ОЛЕНА ПОТАПОВА

Недавно тому об'їздка київського балету розворушила наше зацікавлення танком. У загальній масі танцюристів ми побачили й талановитих солістів, що вміють інтерпретувати. А як воно зі справжніми балеринами?

У Київському оперному театрі ім. Т. Шевченка танцює тепер ОЛЕНА ПОТАПОВА. Ще так недавно вона була ученицею балетної студії того ж театру, вступивши туди разом із двома молодшими сестрами Анею і Варєю. Та коли на випускному концерті вона виконала технічно трудний танець із балету Чайковського „Лебедине озеро“, її перевели до основного складу балету.

Невідомо чи вона найбільш талановита з сестер. Та метка і жвава, вона завжди скорше сприймала всі вказівки. При тому розуміла потребу невпинної праці над собою й могла годинами повторювати одноманітну вправу. І так почались її сольові виступи. Танок Сванільди в балеті „Копеля“, Одети-Оділії в балеті „Лебедине озеро“ і Аврори у „Сплячій красуні“ обґрунтував її славу.

У 1951 р. у зв'язку з декадою українського мистецтва і літератури в Москві Олена Потапова стала „заслуженою артисткою республіки“. Їй сповнилось тоді двадцять літ.

Одинадцять літ проминуло від того часу. Олена Потапова має за собою багато нових танків і постановок. Чи це в танцювальному дуєт балету композитора Мінкуса „Дон Кіхот“, чи в балеті композитора Асаф'єва „Полум'я Парижу“ — всюди вона творила нові картини у своїй власній інтерпретації. В останній декаді українського мистецтва Олена Потапова створила цікаву картину Вар'ї у балеті композитора В. Гомоляки „Чорне золото“. Постановником танку був Павло Вірський, виставу оформив Анатоль Петрицький. У цьому виступі артистка носить уже звання народньої артистки.

Невідомо чи матимемо нагоду бачити танок Олени Потапової. Та цікаво знати, що ця артистка живе в Києві і служить своїм танком українському мистецтву.

Своєчасно внесена передплата дає здорову фінансову підставу видавництву.

Віра Вовк

Ріо де Жанейро

Репортаж нагороджений на Третньому Літературному Конкурсі СФУЖО

Ріо-де-Жанейро — стихія. Гладкі базальтові гори купаються в зеленошумних хвилях, квітучі острови вириваються із соняшного моря, вночі недійсні світла лукуватого побережжя єднають яву з маренням. Я ходжу боса, з черевиками в руках, уздовж тих безконечних берегових витинанок по вологому піску, гублюся в рядні зір надо мною.

На березі ломляться хвилі, заливають свічки й викидають на пісок білі квіти із стьожками — дари для княгині моря, Єманжã.

„Гей, змія-коралівка! Гей, змія-коралівка!“ — несуться монотонні пісні темношкірих дівчат у мережаному, довгому платті. Хвилястий танок, бубон при скелі, де мале заглиблення із статуями святих Кузьми, Дам'яна, ще й того третього, маленького посередині, якого ім'я ніхто не знає. Святи Кузьма й Дам'ян тримають у долонях тарілочки, повні мідяних монет і пом'ятих папірців, а коло святого Венедикта тліють пахучі зела.

„Гей, змія-коралівка“, несуться благальні пісні, щоб не вмерти від укушення гадини, ні під колесом авта, щоб не захворіти від лихого погляду, щоб заробити на золотого зуба й на багатий карнаваловий костюм.

По асфальті, сто кроків далі, женуть сотні скажених авт, вантажні вози мерехтять дотепними написами над колесами:

„Зупинка тільки для тісних спідниць“;

„Моїй мамі треба невістки“;

„Бідний живе з упертости“;

„Іду, але вернусь“;

„Вийди до вікна, смуглявко“;

„Я не смажена кукурудза, але теж підскакую“; й т. д.

Над містом катаклізм: у всіх довгі обличчя, перешіптування на рогах вулиць, бездільне спускання рук. Що таке: війна? голод? пожежа? — Ні, бразилійці програли в Уругваю в змаганнях копаного

Ріо де Жанейро, загальний вид
View of Rio de Janeiro

м'яча. Місто регочеться: бразилійці виграли в змаганнях копаного м'яча в Стокгольмі. Ріо святкує перемогу вистрілами й копицями конфетті, понадираними журналів, які обліплюють танцюючих прохожих по мозайкових тротуарах.

З розкритих вікон, в кожний час ночі й дня, тече на чотири вихри голосна радієва музика, під моїми вікнами кишить ярмарок із горами прерізної городовини й екзотичних овочів, або велосипедисти розвозять чищені одяги на вішаках, продавці мітел перекликаються з гострильниками ножиць, як давніше, в колоніальних часах, перекликувалися з носіями піянін на головах. Всі вони, включно з горшкодраями й продавцями раків, мають свою професійну мелодію, що простелює їм шлях. Чудові, смугляві обличчя відбиваються від старих, поморщених неначе в'ялі яблука, або подзьобаних віспою. Вулиця мішає всім, всі кляси людей.

У карнавалі на вулицях, у трамваях, по базарах, у каварнях, уздовж пляж витанцювують різні маски, барабанять на бубнах, а то й часто вилюють по дні горщика. Ці люди мають музику в жилах. Транс танку так їх полонить, що вони забувають про їжу й сон. Чорна шкіра, облита потом, світиться в прикрасах, білка очей завертаються й скачуть до склад-

них ритмів і тих часто сумовитих мелодій, які щороку обновлюються. З неділі на понеділок карнавалу головними бульварами йде карнаваловий похід, переїжджають велетенські алегоричні вози, які часто в превільний демократичний спосіб критикують уряд і політику.

Ви розумієте: тому можна любити Ріо-де-Жанейро. Що з того, що воно має діраві вулиці, що пошта губить мені половину листів, що всі урядовці радять вам мати терпець, коли ви в п'ятдесятте приходите за своєю справою? Якщо ви посердитесь — можете вже й не приходити, ваша справа пропаща, як торічний дощ; але коли ви все ж таки злобудетесь на усмішку, тоді, може, за п'ятдесятпершим, -другим або -третім разом вашу справу полагождать.

Ріо з усіх боків небудезне. Навіть трамваї не такі, як деінде. До трамваю входять зі сходів довжини вагону й сідають на поперечні лавки, бо трамваї не мають стін. Розхитаними шинами пливете через старий невірничий міст-акведукт на гору святої Терези, в запахах аглаї й манакá. Колоніальні церковці соромливо ховаються за велетнів модерної архітектури, ще тільки деякі горби короновані достойними монастирями. Тихо світиться золоте дерево різьблених стін монастирської церкви святого Венедикта, орган промовляє в ті-

ні срібних ліхтарів, через мережку залізної брами на дворі шумлять сторічні фікуси з вузловатими пнями, тишу пополудня із скісним промінням, міреним соняшним годинником на мурі, протинають гудки великих пароплавів з близької гавані.

Зворушливо прості церковці святої Люзії й Матері Божої da Glória чарують синню майоліки й наївністю своїх балконикив.

Вечорами круглаве каміння інтимного Largo de Boticário дзвенить кроками мрійників, які прийшли подивитись на місяць, що сходить у дерево манго, посидіти на одній з двох кам'яних лавочок на „зітхальному мості“ через потічок, де хтось написав чорною крейдкою „любовна лавочка“ й „тужлива лавочка“. Запах аглаї й жасмину крутить у носі, і відживає старинне Rio в уяві, коли то ще жінки не виходили на вулиці, тільки з-за „мошарабі“, діркованих віконниць, цікаво заглядали на манливий, невідомий світ маленької площі.

Над палатами й віллами патрициїв ліпляться на скелях нужденні халупи найбідніших, які живуть з денного промислу й з краси тієї природи, що їй можуть завжди даром переживати. Часом гураган зносить їм дахи, часом тропічний дощ забере з собою фіртку чи двері й понесе аж на вулицю, — різно буває. Один славетний вихор повиривав у ботанічному саду не тільки дерева з корінням, але й „Victoriae regiae“ — водні лілеї з листям схожим на великі зелені полумиски з позагинаними вгору берегами. Того ранку вулиця Пайсанду була вистелена пальмовими вахлярами, неначе Єрусалим при в'їзді Христа.

Журнали кричать, що Rio одне з найбільш кримінальних міст світу. То правда. В ньому відіграються великі пасії, великі трагедії, великі злочини. Але часом теж будить вас зо сну мала гітара. Сині метелики, як емаль, влітають через вікно університету на виклади, і зелені колібрі п'ють мед із розквітлх пеларгоній на балконах.

Rio-de-Jанейро, голосне, мерехтливе колірними реклями й блискотливе вікнами великих

модерних крамниць, буває теж середньовічне, таємниче, забобонне, де народне вірування темної маси переплітається з наукою Церкви. Тут, у тіні бароккових статуй, на кожному кроці, можна зустрінути не тільки святих, але й знахорів і біснуватих. Релігійні процесії з хоругвами повільно тягнуться вулицями, де зараз потім женуть у кілька рядів, переганяючи себе з погордою до небезпеки, авта наймодерніших типів.

А все ж людина не чужа людині. Тут людність стоїть над титулом. Усмішка — наймогутніша зброя, тепле слово, дотеп у кожного на устах, кожен хоче перевершити другого в тім мистецтві. Може це тільки форма, але як вона полегшує наше тяжке життя! Маленька чемна умовлена форма може дати упокореній людині ілюзію щастя, допомогти їй знайти себе знов, глянути відважніше будневі в вічі. Бо те, що ми називаємо правдою й кидаємо ближнім в обличчя, часто ніщо інше як наша жорстокість, наше впадання. Так каже філософія того чудного міста. Мешканець Rio-de-Jанейро може не зрозуміє, коли ви схвилювані прибіжите до летунської компанії й попросите квитка на переповнений літак, бо в вас виклад про порівняльну літературу в Сан Павло. Але він вас зрозуміє, коли ви йому скажете, що ваша мати хвора, або що в вашій дитині день народження.

Коли народилася мала жирафа (її назвали „Карьокінья“, цебто: вродженка Rio-de-Jанейро), не було в школі науки, і всіх дітей з сиротинців префект міста запросив на тістечка й лімонаду до зоологічного саду.

Навколо Rio, сто кроків від цивілізації цвіте праліс: біло, жовто, фіялково. Безкрайним перснем, так здається, оперізує він той город-самоцвіт. Там випуклий Цукрянний Стіг, полосканий чубатими хвилями, неначе Афродита вириває з морського дна; Корковадо, на якому камінний Христос розкрив руки, щоб пригорнути все: острови, затоку, кораблі й будинки; велетенський профіль Гавеа, модельований дощем і вітром за довгі тисячі років; далека

за заливом — пасмо Органу, як сині оклики на обрії. Море — зелено-голубе, аж смарагдове в горі, лащить скойками, водними анемонами, оливою, дьогтем, потім робітників на квях і перезрілими овочами. Подивившись на ті гори, на ті острови, захлинешся тим повітрям, і стає ясно: життя прекрасне й варто жити!

Одного разу я стрінула на італійському кораблі старого негра-матроса й лізнула по вимові, що він бразилієць.

„Чи ви каріока?“ — я спитала. „Ціле своє життя“, зворушений відповів він і поклав у мою руку засушену морську зорю.

Улюблена книжка

На наше запрошення відгукнувся Гурток Книголюбів із Монреалу. Його 9 членок подало 22 твори, що припали їм найбільше до вподоби. На першому місці стоїть Л. Мосендза „Останній пророк“, що його 5 членок вважають за найкращий. Дві членки висловились за „Чудасієм“ Ольги Мак, одна членка за книжкою М. Стельмаха „Хліб і сіль“, а одна за „На світанку“ Юрія Тиса.

На другому місці дві членки поставили знову Мосендза „Останній пророк“, дві — Стельмаха „Хліб і сіль“, дальші дві — Багряного „Буйний вітер“, а ще дві — Королевої „Старокітвські легенди“.

Гурток Книголюбів складається з пп. Мирослави Антонович, Віри Баніт, Іраїди Винницької, Оксани Винницької, Адріяни Лисак, Надії Олійник, Галини Сенишин, Ярослави Турко і Оксани Чарторийської.

Моїми улюбленими книжками є твори Людмили Коваленко. Я бачила її п'єсу „Ломаха“ ще в Німеччині й завважила, яке сильне враження робила на всіх. А в збірці „В часі й просторі“ мені найбільш сподобалась її модерністично написана трагедія жінки „Героїня помирає в першій акті“. Утопія „Рік 2245“ ставить перед читачем багато моральних проблем, чого не зустрічаємо в творах сучасних авторів — і дає передбачення майбутнього людства, над яким тепер б'ється стільки соціологів і політиків. Все це виходить поза рамки еміграційних тем і тому, мабуть, твори Людмили Коваленко досі не згадані серед улюблених книжок. **Ганна Журко**

Сорок років тому

Присвячую пам'яті покійного чоловіка та в добру пам'ять си-нам Любомирові й Олегові, бо я несла їх обох.

Сорок літ минуло від тієї хвилини, коли мені довелося темної ночі переходити Збруч. А як сьогодні та ніч стоїть перед моїми очима!

Після розгрому УГА ми залишились у Балті, а згодом переїхали в Кам'янецьчину, с. Завадівка-Вишнівчик біля Смотрича. Не буду згадувати всього жаху, що нам довелося пережити за ті роки. Мій чоловік вчителював і хоч мав доволі добрі умовини праці (це була фахова десятирічка), проте не почував себе певно. Ми вже давно носились із думкою втікати за Збруч.

Щоб це легше провести та й уникнути постійних допитів, ми перенеслися на село ближче границі, де чоловік дістав посаду сільського вчителя. Там люди часто переходили річку, бо на другому боці можна було неодне купити, чого вже тут бракувало, як нафта, сірники, сіль чи торілка. В галицькому селі на 17 хат було 5 крамниць, прямо для тієї цілі. Треба було дати вартовому пів рубля сріблом і готово.

Та не так легко було перенестися цілій родині. Я спробувала раз перейти з однією сільською жінкою, щоб перевірити дорогу та щоб нав'язати контакт із братами мого чоловіка по тому боці. Це мені вдалося і тому ми стали робити заходи для переходу всіх. Але це коштувало значно більше. Нас було четверо: чоловік, я і 2-літній синок, а окрім того мій брат, хлопець 15-ти років. До того ми хотіли взяти з собою трохи нашій річей, бо ж, як відомо, — вони були потрібні та й були майном у тому часі. Отже тут треба було перевізника, що дорого оплачувався.

Щоб здобути гроші на перехід, ми продали збір із ділянки городу, що його обробили ще в Завадівці.

За це дістали ми 30 рублів сріблом. Тут ми розпродали решту нашого господарства (квочку з курятами й качатами) і домовились із перевізником. Учень мого чоловіка й його родина, що жили над Збручем, погодилися нам також допомогти.

Щоб не впадало в очі в селі, що виїжджаємо, ми поділились. Наперед поїхав чоловік із братом,

Ганна Дмитерко-Ратич
Hanna Dmyterko-Ratych,
author of memoirs

а потім я з 2-літнім синком найняла підводу і під вечір приїхала до села, де ми мали переходити. Зайшла до учня чоловіка й довідалась, що чоловік із братом є в перевізника. Порадили мені, щоб речі з валізки дати до мішка, бо так їх легше через ріку перенести. Коли я пакувала останню нашу мізерію (дещо мусіла залишити, щоб не видно було, що ми втікаємо), прийшов Вітя і сказав, що Василь Пилипович і Грицько (чоловік і брат) уже по тому боці. Від цієї вістки мені почали трястись руки. Невже нас доля роз'єднає?

По 10-тій годині вечора Вітя й його сестра завели нас до перевізника. Було дуже темно, а ми йшли городами й я ледве пізнавала дорогу в борознах, маючи дитину на руках. Серце стискалося передчуттям.

У перевізника вже спали. Коли ми добудились їх, ніхто не хотів

перепровадити мене. Мовляв, вони вже своє діло зробили за ті гроші, треба було й мені прийти в час... Сестра Віті стала їх прохати, а я шепнула, що в мене ще два рублі сріблом і це єдине, що можу дати. Це допомогло. І хоч старий бурмотів, що треба було разом іти, то все ж встав і почав одягатись. Взяв мішок на спину, а я дитину на руки та ще й кошик із харчами та дитячими речами. Черевик скинула, щоб легше було йти.

Коли ми вийшли за ворота, все покрила мряка. Йшли ми через велике оболоння до ріки, мій провідник поспішав, а я старалася його дігнати. Хлопчик мій досі спав, а тепер збудився і почав плакати. Я зашитою дитину, як можу, а провідник злоститься і не звільняє кроку, а ще й бурчить, що „ребйонок“ сторожу збудить. Мені вже духу не стає і вся надія на мряку, що в ній нас ніхто не побачить. Коли ми пройшли з пів кілометра, хлопчик почав знов засипляти.

А ось уже ріка перед нами. Провідник вліз у воду і я за ним. Прошу його, щоб не поспішав, бо я з дитиною не можу скоро йти. Та це його не спинило, а приспорило клопоту, бо мене почули з берега. Нагло чую звіттіля чоловічий голос:

— Тьотка, а дай бутилку!

Я задеревіла. Не думаючи нічого, кажу: „Добре, подам...“ — і суну чим скорше у воду за провідником, полягаючись на мряку. Той наглить мене, щоб я скорше йшла, а камінці слизькі, вода підходить вище колін. Підношу дитину все вище, а в спідниці тримаю кошика. Під галицьким берегом вода сягає вище стану. Мені сперло дух і я в розпуці. А провідник уже на березі кличе мені:

— Давайте дитину!

В одну мить я була на березі, ціла мокра. Мішок із моїми речами лежав тут на траві, а провідник, перекинувшись кількома словами з своїм галицьким „побрати-

мом“, зник. Видно, поспішав вернутись, як довго на сторожі був підплачений ним вартовий, отой, що вимагав „бутилки“ від мене.

Я перехристилась. Перше моє запитання було за чоловіком і братом.

— Вони є в моєму садку і я вас там заведу. Тільки мусите перечекати в тій недокінченій хатині, бо тепер має бути зміна варти, а часом приїздить офіцер.

Щастя, що мій хлопчик дальше слокійно спав. Я чула, як мій провідник щось говорив із польським вартовим, як той віддалився — і врешті ми могли пуститись у дорогу. Йшли ми лісом може з кілометр. Галуззя било мене, куди попало, бо зовсім не видно було дороги. Але я лиш оберігала від нього дитину, а за себе не дбала. Нервово напруження ще далі тривало, хоч найбільша небезпека минула.

Була північ, коли ми вийшли на сад провідника. Під деревом я побачила свого чоловіка, що за ті два дні непевности й голоду аж посірів і в світлі місяця видався мені, немов мохом поріс. Ми мовчки привітались, бо слова були зайві. Брат Грицько дивився на нас переляканими очима.

Провідник наглив, щоб іти дальше. Недалеко його хати примістився постерунок польської жандармерії і в день небезпечно було ходити незнайомим людям. А ми прямували до села Бурдяковець на приходство, бо так догворилась я з братами чоловіка.

Та все ж я дала своїм рідним щось перекусити, заки ми пустились у дорогу. Прозадив нас молодий хлопець, свояк перевізника. Речі ми лишили в застав, бо ще треба було доплатити за перевіз, в нас уже нічого не було. Ми йшли пільними стежками, стернями, картоплищем і я знов несла дитину. Наш провідник пригадував, щоб не говорити, ступати обережно, бо недалеко є шлях, яким часто проїжджають патрулі. Найбільше боялась я, щоб не прокинулась дитина. Одіж на мені вже підсохла, але я була мокра від поту. Коли нога мимоволі підкнулась, мені здавалось, що серце трісне з напруги.

Довго йшли ми полем. Вже недалеко села ввійшли в ліс, де стало зовсім темно. Ми стали триматись за руки або за одіж. Поволі проходили гущавиною, шукаючи стежки, а гілля немилосердно било, куди попало, здаючи мені хустку з голови. Та за хвилину вийшли на лісову доріжку і вже стало ясніше, можна було розрізнити контури дерев.

В селі провідник порадив знов іти городами. Але треба було пробиратись обережно, бо на приходстві є лихі собаки і як зачують чужих людей, зможуть побудити сусідів, а на лихо ще й жандармів. Знов переходимо через картоплище, де так важко промостити собі шлях. Потім загін кукурудзи, яка шелестить при найменшому дотику. Вже бачимо виразно будинки подвір'я. Збоку є перелаз, але ми проховзуємось бороздою під хату. Бачу, один пес спить під стодолю, інших не видно. Але ми вже під дверима хати. Провідник, не стукаючи, натиснув на клямку і двері відчинились. Ми вскочили в сіни і відіхнули.

Та ба! Що робити в чужій хаті? Та провідник видно тут визнавався, бо незабаром відчинив двері до кухні. Це було просторе приміщення зі столом і лавами та великою піччю. На широкому ліжку спала дівчина, що не збудилась.

Кажу провідникові, що ми до ранку пересидимо на лаві. А він — видно знав, де що тут є — засвітив нафігсьву лямпу, скрутивши її і поклався на лаві заснути. Я дала знов чоловікові і братові трохи з'їсти і поклала брата на другій лаві. Синочок спав спокійно на столі, де я підстелила плащ чоловіка.

Ми з чоловіком сиділи, розмовляючи пошепки. Ще не очунали від цього переходу, а тут знов у чужій хаті! Що й як буде далі? Священника ми не знали (це був о. Луцик), але надіялись на опіку Божу.

І справді! Коли в хаті побудились, ми довідались, що в кімнаті спить сестра чоловіка, що приїхала нас дождати. Ми привітались та радість була коротка, бо вона привезла вістку про смерть чоловікового батька. Та й у неї не було грошей на дальшу нашу дорогу.

А тут треба було розплатитись із провідником та купити квитки до Тернополя.

Священик бажав якнайскорше нас позбутися, що й було зрозуміле. Тому ми заставили в селі срібний годинник чоловіка. Найняли підводу і подались через село Цигани на стацію Терезина.

Саме стояв поїзд. Сестра побігла купити квитки, а ми влізли до вагону. Нам казали, що часом буває перевірка документів і тому старались не впадати в очі. Та як це робити, коли по нас усе видно? Мені ще саяк так — я скинула хустину, волосся пригладила і сина взяла на коліна. А чоловік? У нього картуз, а плащ — це просто витерта сірячина. Під ним таке ж вилиняле убрання й сорочка, прана без мила. Зараз видно, що ми не „тутешні“! То ж ми знов поділились — брат дивився у вікно, чоловік стояв у переході або на плятформі, а я сиділа на лавці. Напроти мене сидів старший пан, поляк із Волині, що вподобав собі мого хлопчика і почав із ним говорити. А дитина щось по-дитячому йому відповідала.

Скоро проминув час їзди. Ще одна перешкода: на стації в Тернополі при виході нераз провірювали особисті документи. Втікачі з того боку, коли їх зловили, переходили кількамісячну квантанну, а то й тюрму. Але нам пощастило, а за фірткою ми вже побачили чоловікового брата з візником. За кілька хвилин ми вже були в його хаті.

ЖІНКИ В НАУЦІ

У виданні „American Men of Science“ появилась біографія української вченої д-р Любов Зофійовської. Точні дати подають її науковий шлях та визначають діянку її спеціальності, себто ембріологію і фізіологію рослинних клітин.

Славістичний відділ Пеннсилвенського університету влаштував 30. квітня Конференцію слов'янських і балтійських мов під протекторатом архієпископа Джана Круля. Українців заступала молода вчена п-ні д-р Наталя Пазуняк, яка виголосила доповідь на тему українського шкільництва в Америці.

Жінка трьох вимірів

Так назвав жартівливо один канадський щоденник п-ню Марію Вавриків, першу українську адвокатку у Вінніпегу. Цим, звісно, не думав окреслювати її постаті, а її духове життя, що розгортається в вимірах її материнських обов'язків, її фахової праці й її громадської діяльності.

Марія Вавриків уже відома читачкам Нашого Життя. Ми подали вістку про неї, коли вона в 1956 р. стала головою Ліги Українських Католицьких Жінок Канади, а також коли її вибрано в 1955 р. видатною жінкою Вінніпегу. Тоді, так би мовити, вона закріпилась у нашій свідомості, як видатна українська жінка.

Але хотілось би їй ближче пізнати. Як це з тими трьома вимірами в її житті? Знаємо всі, як трудно погодити їх у наших буднях. А як воно пощастило Марії Вавриків?

Наперед трохи життєписних даних. Марія Вавриків походить із провінції Саскачевану. Вона народилась у сім'ї Закусів у містечку Вакав, близько Принц Алберту. В цьому степовому містечку пройшли її юні роки. Там вона ходила до початкової школи і закінчила й середню.

Вона мріяла про звання вчительки. Але що з закінченням середньої школи їй було 16 літ, то на диплом вчительки — навіть коли б вона ще перейшла педагогічний курс — прийшлося би їй рік зачекати. Тому вона послухала поради свого дядька д-ра П. Закуса, дентиста у Вінніпегу, записатись на університет. Вона почала студіювати загально-освітні предмети.

Під час студій їй трапилась додаткова праця. Н. Мандзюк, тепер посол до канадського парламенту, тоді молодий студент права, давав їй переписувати свої університетські праці. Вимагаючи в нього пояснень до того чи іншого уступу, молода дівчина зацікавилась правничими студіями. Коли вона порадилась дядька в тому

напрямку, він її підтримав. Марія Закус записалась на право.

Саме тоді почались роки депресії й молода дівчина не могла полягати на поміч дядька чи з дому. Єдина тоді доступна праця була — домашньої помічниці і нею студентка собі допомагала. Тоді то знайшла приятелів у своїх працедавців Л. А. Фарлея і їх прихильне відношення не змінилось й досі. П-ні Фарлей і тепер є щирою приятелькою Марії Вавриків.

У 1934 р. Марія Закус закінчила студії. Кожного свіжо спеченого правника чекає, як перший крок — допущення до правничої практики. Це нелегко осягнути. Все ж у 1935 р. же вона була адвокатом і то першою жінкою-українкою, що здобула таке право в Канаді.

Марія Закус стала працювати в Правничій Палаті Манітоби, як секретарка. Палата полагодує відклики від грошових кар, наданих за провінційними законами.

Тут пробігло кілька літ, в яких Марія Закус утвердила своє фахове знання. Може й далше її кар'єра пройшла б у тому напрямку. Та врешті заговорило серце. Вона пізнала Данила Ваврикова з Джімлі і в 1940 р. вийшла заміж. Це докорінно змінило напрям її життя.

Потім Марія Вавриків вела адвокатську практику в Джімлі і в 1941 році стала адвокатом громади. Але подружжя тут довго не затрималось. Вже в 1942 р. воно переїхало до Вінніпегу. І тут у власному будинку при Лендсдаві Евню Марія Вавриків відкрила свою правну практику.

Цікаво було б посидіти день у такому правному бюро! Послухати телефонів, вглибитись в усі випадки, що їх день приносить. Але про це подрібно можна довідатись від нашої адвокатки. Кожен випадок, кожна подія поширювали й поглиблювали її засяг праці.

А до того ще прийшли діти. Маріянна народилась у 1946 р. Денис у 1949 р., а Дана у 1950 р.

Марія Вавриків
Mrs. Mary Wawrykiw, a Winnipeg lawyer and prominent Ukrainian leader.

Їх народини й догляд вимагали всієї уваги молодої матері.

У Вінніпегу проявились також громадські зацікавлення адвокати. Можливо, що заважив вплив чоловіка, що був головою Братства Українців Католиків на провінцію Манітобу. Але її шлях розгорнувся значно ширше. Марія Вавриків була доміняльною головою ЛУ-КЖ у рр. 1956—1959, вона зосталась у її епархіяльній Екзекутиві. Була головою Т-ва Жінок-Правників Манітоби, а тепер є чинна в численних канадських суспільно-громадських товариствах і установах.

Тому й не здивувало нікого, коли, в виборах до місцевого парламенту у 1962 р. з прогресивно-консервативної партії кандидувала Марія Вавриків. Вибори показали її популярність. Кількістю голосів тільки небагато відстала від першого кандидата Тараски, що вийшов.

Та все ще немає відповіді на наше основне питання. Як Марія Вавриків погоджує своє материнство, звання і громадську працю?

— Найбільшим позитивом для мене було те, що я не мусила виходити з хати, відповідає пані Марія. — Коли діти були малі, я старалась обмежитись у своїй правній роботі до заходів і порад, а не обтяжувала себе розправами. Отже моя праця пробігала теле-

Ще одна квітка

НА МОГИЛУ БЛ. П. СТЕПАНА ШУМЕЙКА

Рік 1932, зала тодішнього Народнього Дому у Нью-Йорку при 6-тій вул. заповнена жіноцтвом Союзу Українок Америки, що прийшло послухати доповіді молодого адвоката Степана Шумейка з Нью-Йорку. Тема: „Історичне наświetлення України і дії на Рідних Землях у повоєнному часі“.

На залу увійшло двоє молодих людей, що наче діти держалися за руки; вона любо дивилася на свого Степана, наче б хотіла додати йому відваги. Степан схвилюваний, це ж перша в його житті доповідь по-українськи і стільки, стільки жінок.

За столом, як звичайно — президія готує місце доповідачеві. У нього стільки паперів, що їх упорядковує, нервово покашлюючи. Здавалося, що він їх ніколи не прочитає. Але Степан не читав. Він тільки час до часу поглянув у записки, обернув картку й приємним голосом виводив свою доповідь.

Це враження, що його залишив за собою молодий адвокат, зосталося назавжди. З того часу його запрошували частенько в доповідями, а то й на пораду, головню в організуванні молодечих Відділів США, що ми їх назвали тоді й до сьогодні „Джуніор

феном і письмово. А з часу моєї праці в Манітобській Палаті я привикла до бюрової рутини.

— Коли мої діти підростали, я поволі заправляла їх до хатньої роботи. Все ми плануємо разом і виконуємо по черзі. Кожне з моїх дітей має свою частину в ній. І тому моє господарство йде, дарма, що я не маю домашньої помічниці.

— А громадська праця? Чоловік мій сприяв тому і діти нею теж цікавляться й переживають. Коли я кандидувала, то діти брали живу участь у виборчій кампанії. Тому вони тепер радо допомагають, коли чогонебудь потрібно.

І справді! Весь життєписний матеріал, потрібний для цього інтерв'ю, походить із альбому, що його провадить Мар'яна. Вона збирає вирізки, виборчі летючки, світлини. Все, що торкається громадської й фахової кар'єри її матері, Марії Івриків. Л. Бура

Ліг“. Він мав чимало добрих думок, бо саме тоді заходився організувати Лігу Молоді Північної Америки і знав ментальність тієї молоді.

Різні інші нагоди зводили нас часто. Український Конгресовий Комітет — з'їзд українців у Вашингтоні, де він став його головою, різні віча (а їх тоді було чимало), де Степан був промотором чи доповідачем, протибольшевицькі демонстрації і чого там ще не було в тих роках. Вінці Степан став редактором „Юкрейніен Віклі“.

Коротко кажучи, наша організація була завжди в тісних, громадсько-товариських зносинах аж до його передчасної смерті. В останньому часі він робив переклади статей до Нашого Життя і сам їх часто для нас писав. Ми, ті, що його знали особисто й ті, що його вряди-годи мали приємність стрінути, а вінці й читачки Нашого Життя відчували велику втрату зі смертю Степана Шумейка, приятеля, патріота, громадського діяча і прекрасної людини. Незабудьку кладемо на його домовину з молитвами за спокій його душі. Л-ка

ЛЕНСІНГ, МИШ. НА МОГИЛУ БЛ. П. ХРИСТИНИ ПИЛИПЧУК

У першу річницю смерті на зборах 38 Відділу США з жалем згадали покійну голову Христину Пилипчук, що упокоїлася 24 березня 1961.

Народилась 1898 р. у с. Люб'янка, до Америки приїхала в 1913 р. Осіла в м. Клівленд, Огайо, де її стрінуло призначення: тут пізнала й одружиласть із Степаном Пилипчуком. Господь Бог поблагословив це подружжя двома синами, що їх батьки дбайливо виховували.

Коли хлопці підростили й виявили здібності до дальшої науки, бл. п. Христіна Пилипчук зразу рішилась їм цю освіту дати. Але на те не було грошей! Подружжя мало тоді вже хату в Джексон, Миш., у гарному місці, зовсім виплачену. Що ж постановили обоє? Хату продали й пішли мешкати на фарму. Там побудували собі якусь хатину і позбулись усяких вигод на те, щоб синам дати освіту.

Коли старший син відкрив свою лікарську канцелярію, а молодший син став працювати менадже-

ром, Пилипчуки відотхнули. За недовгий час вони вибудували собі на фармі гарну хату. Оце нехай послужить прикладом для кожної матері, як випроваджувати дітей у люди.

У громадському житті Христіна Пилипчук була не менш активна. Всі збіркові акції, всі громадські підприємства не обходились без неї. Свого часу хор „Думка“ під орудою диригента І. Атаманця з Дітройту давав у Джексоні два концерти. Як бл. п. Христіна Пилипчук напрацювалась, щоб цей хор прийняти й погостити!

Належала також до американських жіночих організацій. Була веселою владчи й дуже товариська, так що легко нав'язувала контакт із людьми і всюди її дуже любили. В книжці м. Джексону, де є подання активні громадяни міста, є також і її прізвище.

Та наймилимим був їй Союз Українок Америки, якого довголітньою членкою була. Тому членство 38 Відділу болуче відчуває цю втрату і в першу річницю смерті складає поклін її пам'яті.

Текля Станкевич

ВІДГУК ПИСАНОК

У журналі „Farmer and Stockbreeder“, що виходить в Англії, появилася у квітні ц. р. чепурно оформлена сторінка „Easter Egg Time“. Тут при помочі світлин і рисунків з'ясовано поступ роботи української писанки. Середуша світлина подає авторку статті п-ні Єнкалу із донечкою Мартою і сином Адріаном, як заходяться коло писання писанок. П-ні Єнкала і її донечка зодягнені в стилеві гуцульські строї.

Пні Єнкала є головою Організації Українських Жінок Англії. Як знавець народного мистецтва вона вже провела кілька показів писання писанок для своїх і чужих.

61 Відділ США влаштував в Моріс Джуніор Музею виставку писанок у Великодньому часі. Писанки писала п-ні Сухорська, тут народжена членка Відділу. Майстерно виконані, вони притягали місцеву публіку. Часопис Лейлі Рекорд помістив тепло написану статтю, що пояснює наш звичай писання писанок та подає світлину п-ні Сухорської при писанні. Її донечка Ілейн і її товаришка, зодягнені в народні строї, приглядаються.

Із Градуаційної Зустрічі 20 Відділу США у Філадельфії: Сидять у першому ряді зліва: пп. А. Ющишин, З. Дяченко, М. Зітинюк, Д. Стулковська, М. Чайковська, голова Відділу, Н. Шанелюк, Л. Диміцька, Г. Шабатура, Н. Павлічка. — Стоять у другому ряді зліва: пп. Ю. Циган, О. Ковальчук, З. Когут, Р. Скочиляс, Ю. Кобрин, М. Новаківська, Н. Цегелик, В. Гнатюк, Н. Ісаїв, О. Іценко, Р. Когут, І. Назаревич, Р. Кий.

The UNWLA Branch 20 in Philadelphia, sponsor of the party for high school graduates of Ukrainian descent

Градуаційна Зустріч

**Не забудь, не забудь,
Юних днів, днів весни...
Путь життя, темну путь
Роз'ясняють воєни.**

Проминуло вже кілька місяців від цієї гарної й корисної імпрези та з огляду на велике виховне значення такого роду зустрічей не зашкодить дещо докладніше про неї розказати.

Це вперше у Філадельфії відбулась така зустріч. Як звичайно, кожен новий почин важко приймається і треба було доложити багато старань, щоб цю справу популяризувати, а найважливіше — нею молодь зацікавити.

У Філадельфії около 90 молодих українців закінчили цього року середні школи. В усіх тих школах відбулись величаві градуаційні заходи, починаючи ще з зимових місяців. Отже здавалось, що зустріч українських градуантів це для них немов додаткова й зайва імпреза. Нелегке було завдання 20 Відділу США, що перебрав на себе ролю ініціатора. Підготову

зустрічі провів спеціально для того вибраний Комітет, який в особах пп. інж. Лідії Дяченко, Слави Баранецької, Євгенії Новаківської, Софії Барусевич, та при співпраці голови п-ні Михайлини Чайковської і всіх членок Відділу, доложив усіх зусиль, щоб ця зустріч була якнайбільш вдалою.

Передусім ішло про створення родинної і рідної атмосфери, що її повинні були молоді люди відчувати. Думаю, що це завдання вповні осягнено, а веселі й розбавлені обличчя молоді були найкращою заплатою за весь вложенний труд.

На Вечір з'явилось 20 молодих градуантів із своїми батьками та ріднею. Зустріч цю звеличали своєю участю — о. парох В. Головінський із дружиною та представники місцевих організацій — від Централі Союзу Українок п-ні Стефанія Пушкар, від Укр. Католического Інституту д-р Петро Ісаїв, від УККА і Шкільної Ради д-р Юрій Мачук, від редакції „Америки“ ред. Микола Пасіка, від ООЧСУ

проф. Богдан Романенчук, від „Самопомочі“ д-р Микола Іценко, від Студ. Громади Роман Циган, від Т-ва Укр. Інженерів д-р Лев Кушнір, від Відділів США пп. Осипа Грабовенська, Анна Сивуляк, Стефанія Бернадин.

До успіху імпрези немало причинилось оригінальне прибрання залі та столів, окремого для градуантів, окремого для батьків та президії.

Гостину відкрив молитвою о. парох В. Головінський. З черги голова 20 Відділу п-ні Михайлина Чайковська привітала градуантів та передала провід у руки д-ра М. Іценка, одного з батьків, що представив усіх градуантів, їх батьків та гостей. Привіти виголосили від Централі США п-ні Стефанія Пушкар, від Укр. Католического Інституту д-р П. Ісаїв, від Студ. Громади п. Роман Циган, від Відділу УККА та Шкільної Ради д-р Юрій Мачук. На закінчення гостини в імені градуантів забрала голос п-на Володимира Гнатюк, яка щирими й сердечними словами подякувала

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА ДІТРОЙТ, МИШ.

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що дня 30. липня 1962 р. відійшла у вічність бл. г. **Текля Ковальська**. Покійна була доброю членкою 23 Відділу СУА. Належала до нього майже від засновання і все працювала щиро для добра своєї організації. Рівнож вложила багато корисної праці для існування Народного Дому, коли було так трудно його утримати. Була лагідною вдачі і все радо жертвувала на народні цілі.

Полишила в смутку чотири дочки й одного сина. З сумом попрощали її членки Відділу і взяли численну участь у похороні, що відбувся з церкви св. Івана Хрестителя.

за весь труд, а на спомин зустрічі передала на руки п-ні М. Чайковської подарунок для 20 Відділу СУА з підписами всіх молодих градуантів. По гостині відбулась забава, в якій взяли участь не тільки молодь, але й батьки.

Аналізуючи зустріч, її позитиви й недоліки, вважаємо, що того роду імпрези не тільки треба, але й конечно влаштовувати. Сьогодні на наших очах росте нове покоління, народжене та виховане поза межами Рідного Краю. Величаві З'їзди Пласту, СУМА, МУН-у та студентських організацій, маніфестації курсантів українознавства під Об'єднаними Націями, масові листи із спростуванням неправди про Україну до американської преси, доказують, що в серцях тієї молоді б'ється щира українська кров, що вони горді на своє походження та гідно репрезентують українське ім'я.

Градуаційна зустріч українських середньошкільників — це рівнож один із засобів національного виховання, де має можливість відновити чи нав'язати нове знайомство молоді, яка часто ходить до різних шкіл. Приємна, родинна атмосфера, увага до потреб чи заінтересувань молоді є запорукою, що такі зустрічі надовго залишаться в їх пам'яті.

Володимира Ценко

МОЛОДИЙ ТАЛАНТ

Наше молоде жіноцтво здобуває все нові осяги в мистецтві, професійному й громадському житті. Розгляньмося кругом себе! Кого виберемо найкращим молодим талантом 1962 р.?

Надсилайте свої пропозиції разом із життєписом!

РЕДАКЦІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

Спи, дорога сестро, нехай земля буде Тобі пером! В. Й П.!

Ксеня Палер, секр.

МИЛВИЛ, Н. Дж.

Подаємо сумну вістку, що відійшла у вічність членка нашого Відділу **Пелагія Хомандяк**. Народжена у с. Дорожові, пов. Самбір, прожила 69 років, з чого 30 літ була вдовою. Сама виховала шестеро дітей, але брала живу участь у громадському житті. До нашого Відділу належала від його засновання. Була тихою вдачі й любила всюди допомогти й послухати.

Дня 6. серпня 1962 р. ми з жалем відпровали її тлінні останки на католицький цвинтар та щиро її попрощали. Вічна й Пам'ять!

Марія Горін, секр.

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Софії Павлюк складає 5 дол. на пресовий фонд Нашого Життя

68 Відділ СУА
у Сиракозах

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу нашої дорогої стрийни бл. п. Анни Бандури, родом із Старого Самбора, що прожила 92 роки, складаю 15 дол. на пресовий фонд Нашого Життя

Ф. Зиблікевич
членка 4 Відділу в Нью Йорку
і 17 Відділу СУА в Маямі

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Теодора Цогли складаємо 5 дол. на суспільну опіку СУА

Юлія і Теодор Янчак, Клівленд

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Марії Слюсарчук жертвує 5 дол. на пресовий фонд Нашого Життя

Катерина Кобаса

ОСОБИСТЕ

Членці Ред. Колегії Нашого Життя п-ні **Марті Тарнавській** складаємо щирі побажання з нагоди степеня бакалавра з соціології, що його досягнула вона з відзначенням на Темпл Університеті.

Редакційна Колегія

НА ВСЕ ДОБРЕ!

Пані **Євгенії Кікті** бажано скорого повороту до здоров'я і складаю замість квітів 5 дол. на суспільну опіку СУА

Осипа Олінкевич, Клівленд

ПОЖЕРТВА

З нагоди хрестин у п-ва **Жгутів** родина зложила 13 дол. для дітей-залишених у **Куфштайн**.

47 Відділ СУА у Рочестері

ПОЖЕРТВА ДЛЯ МУЗЕЮ СУА

З нагоди XIII Конвенції СУА п-ні **Юлія Кучер** привезла цінні подарунки для Музею СУА, а саме дерев'яну різьблену вервицю і Січові ленти. Особливо несподіванкою були подинокі числа Нашої Хати, що їх п-ні **Кучер** теж пожертвувала. Щире Спасибі!

П-ні **Марія Малевич** із **Пітсбургу** подарувала недавно тому вишивану пошевку для Музею СУА. Цю пошевку дістала вона в свою чергу від **Матері Северини, ЧСВВ**, за те, що допомагала цьому знавцеві народнього мистецтва — влаштовувати виставки в **Пітсбургу** й околиці тоді, коли **Мати Северина** в 30-тих роках об'їжджала Америку. Пошевку вишивали українські сироти ще в сиротинці ім. **Митрополита Шептицького**.

За цей цінний подарунок складаємо п-ні **Малевич** щирю подяку.

Екзекутива СУА

Чи ви вже вирівняли передплату за „Наше Життя“?

Світовий Рух Матерей

Цього року минає 15 літ відколи засновано в Парижі Світовий Рух Матерей (М.М.М.). Ідеологія цього Руху, базована на Хартії Матері, підкреслює значення матері в родині, її правне положення та її відповідальність разом із батьком за економічний і духовий розвиток родини, що являється основною економічною і соціальною клітиною кожної держави. Світовий Рух Матерей вимагає від держави охорони законної родини та її економічного і правового положення.

Українські жінки брали участь в основному З'їзді М.М.М., а від 1949 р. стали його повноправними членами, нарівні з іншими жіночими організаціями Європи. Приймаючи до уваги, що нам доволі важко досягнути і втримати членство в міжнародних організаціях, це членство треба вважати великим успіхом. У 1957 р. М.М.М. навіть запропонував СФУЖО-ві презентувати організацію в Економічній і Соціальній Комісії в ООН, в якій М.М.М. має дорадчий статус.

Недавно тому Світовий Рух Матерей перейшов кризу на тлі особистих непорозумінь. У цьому році успішно проведено реорганізацію його й завдяки енергійним заходам п-ні А. Ковальської — українки скріпили там своє становище. Олена Лотоцька й Ангеліна Ковальська стали членами міжнародної ради М.М.М., а п-ні Ковальська увійшла до управи, як заступниця касієрки. Це посилює положення українок у міжнародному світі. Як звичайно, вдержання такої платформи є доволі трудним завданням, тому треба нам дуже пильно слідкувати за дальшим розвитком М.М.М., що тепер по-

ширив свою діяльність на африканський та інші континенти.

*

Може й декому здавалось би дивно, що вже й матері „організуються“. Та, мабуть, немає ні одної більшої групи людей на цілому світі, яка мала б більш подібні, а може й такі самі проблеми, як матері. Також немає ні одної більшої групи людей, яка мала б більш відповідальну роботу, як матері і ні одна група людей на світі не є так використовуваною спільнотою, як матері. Отже — спільнота інтересів оправдує існування організації. Одночасно мало яка група людей має так мало підготовки до такої „важкої“ професійної праці, якою є ведення господарства, виховання дітей.

Мало хто дійсно застановляється над значенням родини й ролю, яку в ній відіграє мати. Щоправда, соціологи, психологи та економісти написали чимало книжок на цю тему: школи, зокрема американські, ведуть цілі курси „родинного“ виховання так для молодих жінок, як і мужчин; на превеликий жаль, книжки залишаються на полицях, а молодь швидко забуває те, чого навчилася в школі. Бракує їй охоти продовжувати вишкіл, придбаний у школі, а їх батьки, що й не дуже мали час їх виховувати, уже зовсім не мають охоти виховувати молоде подружжя, а далі — журитися вихованням своїх унуків. І так, сьогоднішня мати нераз зовсім безпомічна перед проблемами, які щодня виростають перед нею, зокрема тепер, коли життя, помімо технічного прогресу, щораз більше ускладнюється.

Сьогодні модерна родина — це просто мале підприємство, яке потребує здібного адміністратора, що зуміє рівно добре провадити господарку матеріальним добром (фінансами) і людським матеріалом (дітьми). Коли ж батько є зайнятий у першу чергу придбанням економічних засобів, то мати мусить взяти на себе обов'язок адміністратора і тому не дивно, що вона мусить мати старанну підготовку до цього завдання.

На превеликий жаль багато жінок вірить ще в те, що родинне життя укладається „само“ та не треба до нього ніякої фахової підготовки. Терпелівість, любов, добросердечність є найважливішими елементами родинного життя, але в сьогоднішній час, коли так швидко йдуть події, коли так змінюються людські взаємини, коли кожне явище тепер „науково“ досліджене, ті елементи не вистачають і дуже часто доводять до розчарувань і трагедій. Так як у кожному підприємстві треба вишколювати й перешколювати кадри, так само і в родині вишкіл і перевишкіл батьків, зокрема матерей — необхідний.

Чи жіноцтво радо сприймає ідею того вишколу й перевишколу? Ледве. Брак часу, апатія, брак зрозуміння й дуже часто задивлення у власні, вузькі проблеми стоять тому на перешкоді. Та й мало хто розуміє, що родинні проблеми на цілому світі є такі самі. Різниця полягає тільки в тому, що залежно від середовища, в якому живемо, залежно від доби, в якій живемо, одні питання набирають більше значення та вимагають більше уваги, ніж інші. Мало хто розуміє, що одні одним можуть допомогти та мало хто

Із життя наших Централь

СВЯТА ОЛЕНИ ТЕЛІГИ

Свято жінки-Героїні в цьому році стало поклоном її пам'яті. Майже в усіх більших осередках провели його в різній формі. Не маємо змоги дати перегляду всіх святкувань, та найбільш видатні з них хочемо згадати, щоб вкзати на пошану, якою користується це ім'я.

Монтреал, Канада. Комітет свята був зложений із представниць усіх жіночих організацій. Сцена була дбайливо оформлена; у першій частині полтавським орнаментом у золотій красці, у другій — світляним шляхом Олени — Краків-Київ.

Програму розпочала п-ні А. Лебідь. Дальшими точками були: доповідь п-ні С. Шнурівської, „Безсмертна свіча“ (відчитала п-ні Г. Мельник), три деклямації у виконанні пп. Л. Михайловської, М. Шафранської і М. Беленди, хор Союзу Українок Канади під управою прот. о. В. Слюзара, збірний жіночий хор під управою п. В. Грищак та монтаж Коша Пластунок.

Монтаж залишив сильне враження. „Постатями“ були пп. Х. Турченко, О. Винницька, К. Брикович. Строї проектувала п-ні Я. Турко. Хор пластунок (деклямація), підготований п-ні Д. Манило, був у стилевих строї із різних частин України.

I. В.

Нью Йорк, ЗДА. Академію, що відбулася 18. березня 1962, заходами Українського Золотого Хреста, відкрила п-ні М. Лехицька. Головною точкою програми була доповідь п-ні д-р Галини Лашенко, гарно і дбайливо опрацьована. Як давня подру-

слюкає допомоги в тих, що мають більше досвіду.

Тому то й Світовий Рух Матерей являється конечною організацією для матерей, що вмюють дивитись на родинне життя більш проникливо та розуміють, що родина це не тільки їх маленька власність, але потужний чинник в існуванні громади, держави й цілого світу.

Олена Процюк

Чи ви вже подарували міській бібліотеці „Дух Полумя“ — твори Л. Українки англ. мовою?

га поетки, доповідниця проникливо змалювала її постать, порівнюючи її з подібними постатями в світовій літературі та в визвольній боротьбі інших народів. Подала також багато нових, досі незаних подробиць із життя і творчости Олени Теліги. Тому поетка зарисувалась перед слухачами величчю і вірно і так зворушила слухачів, що доповідниця не дала відійти зі сцени.

У дальшій програмі виступила загальнолюблена співачка Ганна Шнурей що виконала вперше композицію Ф. Євсєвського до слів О. Теліги „Усе — лише не те“ та й інші пісні при акомпаніаменті п-ні Галі Клім.

Велике враження викликав монтаж творів О. Теліги у виконанні артисток Театру Слова під мистецьким керівництвом Олімпії Добровольської. У монтажі пера д-р С. Карпінської передано цілий життєвий шлях героїні з radoщами, сміхом, сльозами й горем і пророчим видінням майбутнього. П-ні О. Добровольська і виконавці пп. Л. Крушельницька, Оля Кириченко і Зоя Салик наповнили слова Олени Теліги тим особливим звучанням, що ним вони надихані. Звукове оформлення монтажу у підготовці В. Змія доповнило цілість.

С. К.

М. М.

Перт, Зах. Австралія. Дня 30. червня 1962 відбулось це свято в новозбудованому Нар. Домі. Його відкрила голова Відділу Союзу Українок Австралії п-ні Марія Менцінська коротким вступним словом, Слідував монтаж д-р С. Карпінської, в якому поетку персоніфікувала п-ні М. Кучма, а постатями були — молоді дівчата: А. Сенюта, О. Менцінська, А. Малезан, М. Микитюк. Карту України із навітленням шляху поетки Краків-Київ виконав п. К. Медвідь. Чоловічий секстет відспівав за сценою обидві пісні, чим підніс слухове враження монтажу.

У другій частині свята виднівся на сцені портрет поетки на тлі українських прапорів. Діти Т. Кучма і О. Поповська зложили перед ним вінок із червоними маками й проказали молитву Ангіоха. Слідували — деклямація п-ни Т. Тигимаги (О. Теліга „Сучасником“), дуже добре приготівана й виголошена доповідь п-ні П. Глібовицької про О. Телігу і сільоспів п-ні З. Дошак, яка виконала дві пісні: „Усе, лише не те“ до слів О. Теліги, муз. Ф. Євсєвського і „Горить мое серце“ до слів Лесі Українки, муз. Я. Лопатинського. Гарний, ліричний сопран молоді співачки захопив публику.

Відспівання національного гимну закінчилась програма. На свято прибуло багато молоді і це була найкраща винагорода організаторкам його.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС СФУЖО

З ініціативи й фундації радної м. Дітройту Марусі Бек створено при СФУЖО літературну нагороду для жінок-письменниць. У виконанні цієї постанови проголошуємо оцим

ЧЕТВЕРТИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС СФУЖО.

Предметом Літературного Конкурсу є спогад про видатну постать чи подію або життєписний нарис довільного розміру.

На нагороду призначено по 100 дол. за два рівнорядні літературні твори.

Учасниками Конкурсу можуть бути жінки-письменниці, або всі, що хотіли б ними бути.

Термін закінчення Конкурсу: 31. березня 1963 р.

Надіслані твори розгляне Мистецьке Жюрі, до якого увійшли: ред. Степан Волинець, ред. Наталія Когуська і д-р Марина Рудницька.

Конкурсові твори слід надсилати в трьох примірниках під псевдонімом, подаючи справжнє прізвище автора в запечатаній коверті, на адресу „Жіночого Світу“ в Вінніпегу, з допискою „Для Комітету Літературної Нагороди“.

Woman's World, P.O. Box 791, Winnipeg, Man., Canada.

КОМІТЕТ ЛІТЕРАТУРНОЇ НАГОРОДИ

НАШЕ ЖИТТЯ — ЖОВТЕНЬ, 1962

Із Пленарних Зборів Світового Руху Матерей в Парижі:
У першому ряді четверта зліва п-ні Ю. Мансо, президентка М.М.М. Третя зправа п-ні Ніна Коваленко, мі-
стоголосва СФУЖО в Європі, четверта зправа п-ні Ангеліна Ковальська, представниця СФУЖО в Управі
М. М. М.

**At the Convention of the World Movement of Mothers in Paris:
The Board and delegates visiting City Hall in Paris.**

ГУРТКИ ВИШИВАЛЬНИЦЬ

Замилування до вишивки лежить у природі української жінки. Споконвіку вона успадкувала любов до свого орнаменту й бажає його бачити кругом себе.

Це й проявляється тепер у Гуртках Вишивальниць. Такі постали у Торонто й Монреалі під проводом знавців цього діла. У Торонто цей курс провадить п-ні Люба Луцька, почесна голова Фін. Комісії СФУЖО. А в Монреалі взялась провадити його п-ні Ярослава Турко.

Оба курси начисляють около 20 осіб кожен. Учасниці курсу в Торонто сходяться в мешканні п-ні Луцької. Це здебільшого молоді матері, що через малу дітвору не можуть брати участі в організованому житті. Та зійтися раз на тиждень у невеликому гурті їм можливо. Нераз приводять і свої „чада“ і для їх опіки зголошуться звичайно одна з пань.

Кожна вишивальниця приносить кусник полотна відразу намічений на доріжку чи серветку та нитки на обкидку країв. Навчання починається від найпростішого стібку „дудів“, потім пе-

реходить до „ляхівки“ і кінчається вишиванням „лиштвою“. Цими основними швами вишивальниці виконали дуже вдалі скатертини, настільники, рушники, хлоп'ячі сорочки, доріжки, а найбільш сміливі працюють уже над скатертями та подушками з підризникових узорів у кольорових, пастелевих відтінках.

Курс у Монреалі відбувається при церкві св. Михаїла. Частина учасниць сходиться шосереда а друга щоп'ятниці (більша). Під наглядом пп. Турко і Цибушник пані вивчали різні українські стіби, як стебнівку, перетикання, настилування, підризникові і рушникові гапти, хрестики, яворівку, низинку, буковинські стіби, вирізування, мережки.

З початком курсу (у жовтні 1961) п-ні Турко запропонувала паням вишити собі сукні на традиційний вже в Монреалі бенкет-баль з нагоди 22. січня. З тієї поради скористало п'ять пань і їх моделі подамо в зимовому сезоні.

По Різдві почалась підготовка до Великодня, себто підстава до „свяченого“ й Великоднього стола.

Таким способом проникає вишивка в щораз ширші круги і зберігається в наших родинах. Окрім того учасниці курсів еживаються з собою, обговорюючи різні проблеми під час вишивання чи перерви на чай чи каву.

ПРОТЕСТ НАШИХ СКЛАДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Акція советофільського уряду Фіделя Кастра в напрямі державного виховання дітей звернула на себе увагу Об'єднання Українських Жінок у Венесуелі. Бажаючи вказати вільному світові на цей суто комуністичний експеримент Куби, ОУЖ зладило меморандум у тій справі і вказало на досвід подібних починів на нашій Батьківщині. До цього протесту приєднались наші складові організації в Півд. Америці — Союз Українок Аргентини і Укр. Жін. Організація при ХОС-і в Бразилії. Меморандум у перекладі на еспанську і англійську мови Управа СФУЖО зложила в Міжнар. Жін. Союзі з відповідними поручаючим листом. Копії меморандуму розіслано й іншим міжнародним жіночим центрами.

- Ukrainian Woman -

O U R E N G L I S H C O L U M N

Let's Make Our Plans

With summer vacations behind us, we sincerely hope that our members are ready and eager to continue all their worthwhile pursuits and are willing to assume new responsibilities in an effort to expand the role of "Soyuz Ukrainok."

Naturally our paramount interest is to foster a more active and efficient organization and to increase the membership of the UNWLA. We may help to achieve these aims by having the branches formulate various programs for the year of 1962-63 which will prove beneficial not only to them but will engender an interest in our organization by non-members as well.

What can you do?

If you wish to embark on a program to spread Ukrainian culture, you could organize an exhibit of Ukrainian folk art, pysanky or paintings at a public library, a school, your local bank, a department store, an exposition or at a fair, such as the one in Philadelphia. Or you may wish to present some university or library with a copy of the new UNA "Ukraine: A Concise Encyclopedia" or other Ukrainian works in English. Branch 72 of New York City recently had an exhibit of Ukrainian folk art and pysanky in the main branch of the Brooklyn Public Library and it is presenting a copy of the Encyclopedia to a university.

Or you may wish to sponsor some talented young people in a concert and give them an opportunity to appear before the public. Such a musicale and a social were held by Branch 72 at the Ukrainian Institute in New York recently.

No doubt you have heard of the Sviaty Vechir which Branch

60 of Cleveland celebrates each winter, and the annual picnic of Philadelphia's Branch 53. If you are handy with the needle, you could follow the suit of Branch 37 of Detroit which embroidered and raffled off aprons with classic Ukrainian motifs, and knitted afghans for patients at a local hospital.

Of course, there are always card parties, receptions at home, dances, pyrohy suppers, holiday celebrations, and theater parties. The last could be a dramatic play, the ballet, opera, musical comedy, concert or some outstanding sports event. Of course, most of these events may be utilized as fund-raising projects.

And last but not least, it is hoped that UNWLA members, whether as an organization, an "Okhruzhna Rada," a branch or as individuals, take part in civic and community affairs in their towns and cities and have affiliations with as many groups as possible, including participation in local political life. And we must not forget our obligations to our other organizations, such as the Ukrainian Congress Committee, the Shevchenko Memorial Fund, etc.

These are just some suggestions for programs for the new club year which we trust will be a rewarding and fruitful one for the entire Soyuz Ukrainok membership.

Mary Dushnyck
Organization Chairman

ARE YOU VOTING IN THE ELECTIONS?

Although this issue of OUR LIFE may reach you after the deadline for registering in your community, nevertheless we

would like to say a few words about voting, which is the civic duty of each of us who is eligible to cast a vote. When you vote, you exercise your rights of good citizenship and participate in your government by choosing the best candidates to represent you.

In order to vote, you must register, and to register you must qualify as to age (over 21), be a United States citizen by birth or naturalization, be a resident of your state, county, city or village and election district for a specified period of time (depending on where you live) and be able to prove you can read and write in English, if you are a new or first voter.

Once you have registered, you should inform yourself on the issues involved and study the backgrounds and qualifications of the candidates. Then you can follow the campaigns and weigh the views and statements of the candidates in the newspapers, on television or radio or by attending political meetings, discussion groups, etc.

This year of 1962 is an important election year, as the voters will choose 37 U. S. Senators, 36 Governors, the entire House of Representatives and hundreds of Mayors and other local and state officials. Therefore, be an informed voter and vote for, and influence others to vote for, honest and capable officials.

Let us always remember that voting by secret ballot in free elections is one of the greatest privileges of American citizenship, a privilege which is denied to millions of people elsewhere in the world and especially to those under Communist domination which include our enslaved Ukrainian brethren.

Mary Dushnyck

Initial Musicale

On Sunday afternoon, June 3, 1962, the recently formed "Soyuz Ukrainok" Branch 72 of New York City presented its initial musicale featuring two talented young Ukrainian artists at the Ukrainian Institute of America. Appearing on the program which was arranged by the vice-president of the Branch, Mrs. Mary Lesawyer, were Christina Karpevych soprano, and Eugenia Volz, pianist. Miss Karpevych, received her B.S. in Music from Hunter College and her M.S. in Library Science from Columbia University and is presently studying voice with Lillian Nichols. Miss Volz has studied with the noted Ukrainian pianist, Daria Karanovych, for the past five years and has won several awards and a scholarship from the Music Teachers College of Montclair, N. J.

The program was opened by Mrs. Mary Dushnyck, President of Branch 72, who outlined briefly the work and aims of the club and who presented Miss Karpevych and her accompanist, Miss Olga Dmytriw to the audience. Miss Karpevych began the concert with two Ukrainian songs — "Babyne Lito" by Sichynsky and "Austry" by Lysenko, followed by Schubert's "Staendchen" and Grieg's "Ich liebe dich." Miss Volz's first two selections were Bach's Prelude in G Sharp Minor and Beethoven's Sonata in F Minor, Opus 10.

In the second part of the program Miss Karpevych sang the aria "Deb, vieni, non tardar" from Mozart's opera "The Marriage of Figaro" and "Si mi chiamano Mimi" from Puccini's "La Boheme." The concluding section of the concert by Miss Volz consisted of Chopin's Waltz in F Sharp Minor, Prokofieff's Prelude in C Major and the "Carpathian Poem" of M. Fomenko. Both Miss Karpevych and Miss Volz, as well as Miss Dmytriw, were enthusiastically applauded for their fine performances by the appreciative audience which filled the hall beyond capacity.

Committee and participants in Branch 72 Musicale: First row, left to right: Mrs. M. Kudlak, Mrs. S. Klawnsnik, Mrs. A. Bezko, Treasurer, Mrs. M. Lesawyer, Vice-President, Miss Christina Karpevych, soprano, Mrs. Eugenia Voltz, pianist, Mrs. M. Dushnyck, President Mrs. L. Bochonko, Secretary, and Mrs. M. Smejka. Second row, from left to right: Mrs. A. Kosciw, Mrs. A. Karp, Mrs. D. Chupa, Mrs. S. Carpluck, Mrs. C. Bulyk, and Mrs. A. Harrison.

After the musicale a social was held during which refreshments were served on tables set with Ukrainian embroidered cloths, candles and Ukrainian ceramics. The guests mingled with the club members, renewed old acquaintances and met many of the newer generation. It was most encouraging to see so many young people present. Also among the guests were several Americans and representatives from other nationalities, as well as many prominent Ukrainians, including Mrs. Irene Padoch, head of N. Y. "Okruzhna Rada."

This program, a project of the Cultural Department whose chairman is Mrs. Myroslava Karp, was a joint effort of the members of Branch 72. Mrs. Anne Bezko, treasurer, was in charge of the refreshments and Mrs. Lily Bochonko, secretary, was responsible for the invitations which were beautifully printed under the auspices of Miss Ann Marko. The success of the musicale was attested to by the fact that many guests expressed a hope that the club would sponsor a similar program in the near future as well as the fact that the Branch gained several new members.

INTERVIEW WITH VOICE OF AMERICA

Time and again the Voice of America section transmits news from the life of the Ukrainian National Women's League. Last fall news was given about the erection of the statue of Lesya Ukrainka in the Cultural Garden in Cleveland, Ohio. A little later the International Women's Exhibit in New York City, and the participation of Ukrainian women in it was mentioned. The news reached the desired destinations, for in many letters from behind the Iron Curtain these events were commented upon.

On April 25, 1962 Voice of America gave an interview with Mrs. Katherine Peleshok of New York City. Mrs. Peleshok was UNWLA Vice-President and is now UNWLA Board member, and President of UNWLA Br. 1 in New York City. The topic of the interview was the work of the Ukrainian National Women's League in general, and the history of its first Branch specially. This UNWLA Branch was founded in 1921; and recently celebrated its 40th anniversary.

Ukrainian Folk Costume for Children

The Skirt

Over the long white shirt the girl wears a skirt. It is made of woolen or cotton fabric in dark but gay colors — red, green or blue. The material can be plain or a small floral print.

As the skirt is full, the material must be wrinkled at the top. The skirt length covers the knees but must be a little shorter than the shirt. The hem of the shirt and especially its embroidery must be seen. Plaid skirts are not used in the Kiev and Poltava region.

The top of the skirt is covered by a small strip of the same material. The skirt opening can be closed with a zipper, or a button.

If the material is plain you can apply an adornment of small ribbons. Velvet or silk ribbons of different colors have to be attached 2-3" above the hem in 3 or 4 rows.

Beware of: Skirts in striking or baby colors which do not suit the Ukrainian costume. Skirts with large flower pattern, unsuited to Ukrainian taste.

The Apron

The apron in Ukraine was usually made from woolen or silk material. Girls were very careful in choosing the color. The apron had to match the shirt and the embroidery. In case the skirt was red, and the embroidery (the Kiev designs are usually in red and black), the apron was then of different color — a golden yellow or a quiet green. In case the skirt is green, the apron could be a golden yellow too or a dark red. When the skirt has a flower print, then match the apron with the color of the flowers.

The apron has to be trimmed also. There are different ways to do so. It can be hemmed with woolen thread of different colors. Or it can have 3 rows of ribbons like the skirt. Finally it could be embroidered. The design could be placed in three rows — the widest (1½") on

the bottom, the second (1") a little higher and the third (½") on the top of it.

Beware of: White aprons which are not used in the Kiev

A small girl's apron is a little shorter than her skirt.

region. Wide heavy embroideries, which are not used on aprons. Glittering galons which do not suit aprons.

WHIPPANY, N. J.

The Morris County Daily Record gave a detailed writing on Easter eggs display, given by Branch 61 of the Ukrainian National Women's League of Whippany, N. J., at the Morris Junior Museum.

The Daily Record writes extensively on the introduction of Easter eggs and a narration on Ukrainian customs given by Rev. Joseph Panasiuk, pastor of St. John's Ukrainian Catholic church.

The most detailed description of Easter eggs was given by Mrs. William Suchorsky, who demonstrated the making of the

Easter eggs with great skill and precision.

The intricate designs of leaves, whirls, geometric figures, fish and animals arranged in colors of red, green, blue, yellow, deep purple and black created an unbelievably beautiful, harmonious finish.

Mrs. Suchorsky was helped in her task by Mrs. Rockefeller, Mrs. Osadchuk and Mrs. Gural.

The photo in the Daily Record showed Mrs. Suchorsky with her daughter Elaine and Marsha Rockefeller.

OBITUARY

A sad news reached us that Stephen Shumeyko, a veteran Ukrainian-American leader, editor, writer, died Aug. 12, 1962. He was closely associated with Ukrainian American organizations and since 1933 the editor of the Ukrainian Weekly. He organized the Ukrainian Youth League of North America (UYLNA); and was instrumental in the creation of the Pan-American Ukrainian Conference. Due to poor health he retired several years ago.

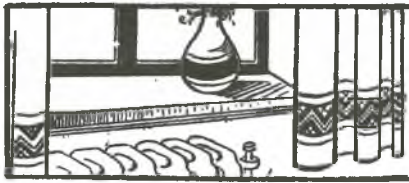
Stephen Shumeyko was a friend of our magazine, *Our Life*; and contributed articles and translations. His suggestions were of great value to us.

CORRECTION

The notice of Mrs. Helen Prociuk in *Our Life* No. 7 contains an error. In counting the ladies she met at the luncheon of the Status of Women Commission of New York, erroneously were added Mrs. Lily Baeta of Ghana and Mrs. Sandesky-Scelba of Italy, who were not present. We apologize.

OUR LIFE

Edited by Editorial Board
Published by the Ukrainian
National Women's League
of America, Inc.
4936 N. 13th St.
Philadelphia 41, Pa.

У НАШІЙ ХАТІ

Занечищена шкіра

Занечищеною шкірою називаємо не ту, що хвилюєво покрита брудом. А таку, що обсіяна вуграми та розширеними порами. Це найчастіша проблема у плеканні жіночої краси.

Найбільш податною на вугри є масна шкіра. Однак й при сухій або нормальній шкірі трапляються вугри й занечищені пори.

Лік на ці клопоти дуже простий, а саме увага і дбайлива чистота. Уживання лагідного мила, багато теплої (а не гарячої) води, шорсткий платок або м'якенька щіточка до обличчя (complexion brush). Це все треба стосувати двічі або й тричі денно, залежно від стану шкіри. Це не є надто часто, коли зважити, що вугри при занечищених порах можуть постати за три години.

Вмивши лице теплою водою, намити його добре відповідним милом і щіткувати або легко натирати платком. Потім змити знов теплою водою, а на кінці холодною. Можна ще потягнути по обличчю кусником льоду, завиненим у шматку, а ще краще у вату. Висушуємо лице легко рушником, а на кінець потягаємо ватою, намоченою в "Astringent". Стільки про щоденні заходи.

А тепер розглянемо піклування, що його треба стосувати раз на тиждень.

Один вечір у тижні призначуємо для цього плекання шкіри й нехай нам ніщо в тому не перешкодить. Пам'ятаймо, що успіх матимемо тоді, коли щось робимо регулярно й послідовно. Починаємо найперше з очищувального крему (відживного для сухої і нормальної шкіри, а воднистого для масної). Вмасовуємо його повними руками вгору. Після п'яти хвилин стягаємо надмір крему паперовою серветкою (клінекс). Викручуємо хустину в теплій во-

ді і стираємо нею рештки крему й бруду. При масній шкірі потягаємо ще ваткою, намоченою в о-свіжнику (Skinforeshner). Відтак прикладаємо хустину, намочену в гарячому напарі з липового квіту й рум'янку (на одну кварту води по одній ложці кожного) й добре викручуємо. Очі й докілья очей залишити відслоненим. Коли хустина вистигне, заступити гарячою. Робити це впродовж 10 хвилин. Щойно потім можемо братися за видушування вугрів.

Вугри витискаємо через паперову серветку (клінекс). Коли не виходить за першим потиском, залишити його. Потім стираємо обличчя ватою, намоченою в 10-процентовому розчині окисненої води (hydrogen peroxide), щоб запобігти інфекції.

Тепер слід змагати до стягнення порів і кращого обігу крові. Досягаємо того при допомозі пучків пальців, що ними рівно оббиваємо лице впродовж 5—10 хвилин. Потім покриваємо його масочкою.

Для такої цілі найкраще підходить масочка з жовтка з кількома краплями цитрини або з самого білка. Наложивши маску, слід положитись, поклавши голову нижче тіла. Повіки намастити рициновим олійком (Castor oil) і положити на них кусники вати, намочені в напарі з чаю. Так полежати 10—15 хвилин. Потім змити масочку теплою водою, а на кінець ватою, намоченою в „астріндженті“. Відтак лягти до ліжка на 8-годинний сон.

Сон і дієта, прорух і прохід — це головні засоби, щоб удержати гарну шкіру обличчя. Вісім склянок холодної води денно, багато свіжої, зеленої городини та сировини втримає вашу кров при здоров'ї. А вислідом того є не лиш здоровий, але й гарний вигляд.

Євгенія Янківська

Як водиться?

ПРИВІТАННЯ ПОЦІЛУНКОМ

У нас завівся дивний звичай, що навіть мало знайомі жінки, вітаючись чи прощаючись, розцілюються. Я особисто цього дуже не люблю. Розумію, що воно водиться в родині, де така форма вітання є оправдана. Але який змісл вітатись так собі чужим, або мало знайомим особам чи навіть приятелькам?

При тому бувають чудернацькі ситуації. Наприклад моя гостя кидається мені в обійми, наставивши уста до поцілунок. Коли я змушую себе силою волі, щоб не вразити її, віддати їй той поцілунок, вона в останньому моменті відвертає лице в бік і дозволяє себе поцілувати, а сама мене не цілує! На мое здивування пояснює: „Поцілуйте мене, бо в мене накарміновані уста!“, забуваючи, що вони в мене також накарміновані... В такий самий спосіб вона вітається з моїми дочками, а ті з чемности цілують її, але дивуються такому звичаю. Як реагувати на нього?

Обурена

Вітання поцілунок було давнім нашим звичаєм не тільки в родині, але й серед добрих знайомих, коли довго не бачились. Це підкреслювало радість із зустрічі та теплоту взаємин.

Можливо, що цим звичаєм зловживають Ваші знайомі. Виходить, що живуть в одній місцевості з Вами, коли частіше зустрічаєтесь.

Гарний звичай сердечного вітання бачимо в американському світі. Жінки, обіймаючи одна одну, притулюють на хвилину щічку до щічки. Це є виявом радості, а все ж не створює клопітливої ситуації й не псує „мейкапу“.

Мабуть уже час і нам змодернізувати наші форми вітання, коли як пишете, вони невідповідні та й дивують Ваших дочок, що вирости вже в інших умовах. Радість і сердечність вітання проявляються не конче поцілунок, а й іншим шляхом, із яких один, прийнятний в американському світі ми вказали.

Тітка Христина

Користаймо з досвіду

Софія Скрипник

Римські прийняття

Коли мені попала в руки куховарська книжка з римських часів, я післала до Нашого Життя нотатку про шинку. Редакція зацікавилась цим і заохотила мене до дальших дослідів. І я стала випробовувати поодинокі страви, а то й цілі „меню“. Хіба це нецікаво, як їли в давнину?

Ось стравоспис римського бенкету. Полинємо думками дві тисячі років узад і погляньмо, чим римляни тоді ласували. А тоді влаштуймо „римське прийняття“ і для своїх знайомих.

Римський обід складався з: прекуски (*gustum*), головної страви (*mensa prima*) й солодкого (*mensa secunda*). Під час обіду пили вино з водою.

Стравоспис римського обіду:

Салата з курки

Печеня зі свинини

Садовина, фіги, дактилі, виноград, оріхи

Молочко з медом

Салата з курки (*sala cottabia*)

Потрібно на салату:

1 варена курка

½ ф твердого сира

1 сирий огірок

1 в'язка зеленої цибулі

Потрібно на підливу:

¼ горнятка родзинків

2 ложки меду

2 ложки оцту

2 ложки оливи

2 ложки білого вина

½ ложки насіння салери

½ ложки сушеної м'яти

¼ ложки імбіру

Родзинки покроїти на дрібні кусники і всі складники добре втерти. Зварену курку розібрати з костей, покроїти в кістку (повинно бути приблизно 2½ горнятка м'яса). Сир покроїти в кістку або втерти на грубій терці. Огірок порізати в кістку, а цибулю дрібно покришити.

Вимішати і полляти підливою.

Подавати з білою італійською булкою.

Печеня зі свинини (*assatura*)

Потрібно:

4 ф свинини

2 ложки меду

М'ясо сильно посолити й поперчити свіжим чорним перцем. Дати до ринки і пекти під покришкою першу годину на 375 ст., а пізніше ще дві години при 350 ст. Коли готове, полляти двома ложками меду.

Салата з капусти (*cymas et conliculos*)

Потрібно:

1 мала головка капусти

½ горнятка квасного вина

¼ горнятка оливи

1 ложка кмену

дрібка м'яти

1 ложка січеної цибулі

сіль і перець

Дрібно пошаткувати капусту. Вимішати дальші складники добре і залляти цією підливою капусту. Нехай постоїть дві години перед поданням.

Картоплі римляни не знали, отже слід подавати це з білим хлібом (італійським).

Примітка: Римляни їли кожну страву окремо, отже до печені не подавали городини. Але городину споживали, як окрему страву, гарячу або холодну. Та рахуючись із теперішніми нашими звичками, можемо подати салату разом із печенюю.

Молочко з медом

Потрібно:

3 свіжі яйця

1 горнятко молока

2 ложки меду

Все вбити добре, щоб яйця і мід розпустилися. Влити в скляну посудину, не помастивши її нічим. Потім поставити в іншу посудину

в яку влили на дно трохи води. Так пекти годину при 350 ст. Коли вистигне, перевернути на підставку й подавати з малиновим соком, чи заварюванням.

ТОВЩ У НАШІЙ ВІДЖИВІ

Американська Медична Асоціація (АМА) оголосила тепер вислід 3½ річних дослідів що торкались ролі товщу в нашій відживі.

Виявилось, що кількість товщу не впливає на творення холестеролу, отже АМА не припоручає в тому напрямку без-товщевой чи низько-товщевой дієти. Зате якість товщу має певне значення. Тому АМА припоручає хворим на серце користуватись у відживі „ненасиченими“ товщами, як олією, а уникати масла, що є „насиченим“ товщем. Така зміна в відживі зменшує холестероль у крові.

КУРЕННЯ У ВАГІТНИХ

Національні Інститути Здоров'я вказали, що передчасні породи відбуваються частіше в жінок, що курять ніж у некурячих. Також вага немовляти залежить від того — що більше курить мати, то менше важить дитина. Досліди провели на 23 тисячах вагітних і 17 тисячах дітей.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Із сорок мільйонів американських дітей четверта частина не може перейти найпростішого іспиту фізичної справності. Около 60% шкільних дітей не бере участі в якихнебудь руханкових чи спортових вправах. На тій підставі президент Кеннеді припоручив управам шкіл подбати про цю можливість для дівтори і включити її в плян навчання.

ІЗ СПОРТОВОГО СВІТУ

Дня 8. березня 1962 р. відбулись у Пассейку відбиванкові змагання, в яких узяло участь 6 (шість) жіночих дружин. Перше місце здобула дружина т-ва „Довбуш“ із Нью-Гейвену і зберегла чашу переможця, яку уфундував Союз Українок Америки. На цьому змаганні відзначено також змагунку Довбуша п-ні Віру Снігурович, як найкращу змагунку СУАС-у схід.

Українська ВИШИВКА

ВИШИВАНА ПОДУШКА

Виставка Жіночої Творчості виказала декілька цікавих вишивок. Із них вибираємо подушку композиції й виконання п-ні Наталії Масюк із Філадельфії.

Матеріал. Подушка виконана з панами кремової краски. Розмір 12x16 інчів. Подушка зішита міцно з трьох боків. Четвертий відкритий на те, щоб щоб її можна стягати до прання. Кожного разу цю сторону зшивають дрібним швом.

Розміщення зору. Як бачимо, широкий вставковий взір приміненний впоперек подушки. Він не є вміщений точно по середині, а дещо вище, так що внизу більше порожньої площі, ніж угорі.

З обох боків він облямований вузьким узором у відступі 2-ох інчів від головного зору. Використання площі дуже добре.

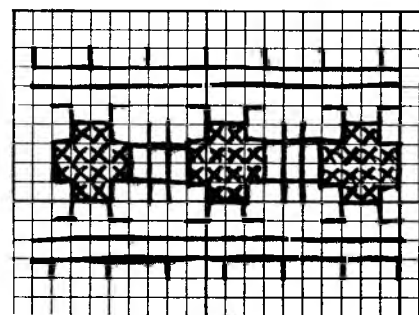
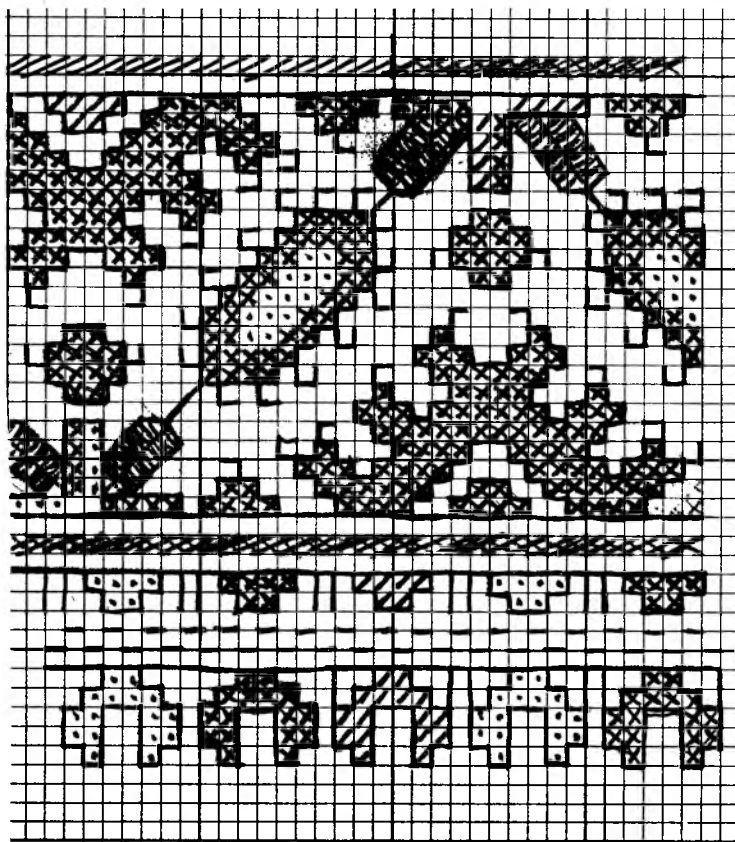

Кольорування зору. Головним тоном вишивки є помідорова краска, а до неї достосовані й інші. Кукурудзяне жовте й соковите зелене її доповнюють. Контури зору обведені темно-вишневим. Цей м'який добір кольорів на кремовому тлі є дуже цінною прикметою подушки.

БУКОВИНСЬКИЙ ВЗІР

Для прикраси подушки послужив буковинський взір із вставки. Обостороннє викінчення зору дібране дуже влучно. Вузкий взір у тому самому характері має все ж відмінний рисунок.

До вишивання вжито ниток D.M.C. помідорова ч. 900, жовта ч. 742, зелена ч. 905.

Мешканевий порадник

ЯК ДІБРАТИ ВЗОРИ?

Звергаюсь до Вас за порадою. Хочу одну зі своїх спалень прикрасити українськими взорами. Ідеться про завіски або драперії на вікна і накривало на ліжка. Я купила грубу юту, щоб їх вишити волічкою. Чи Ви могли б дібрати мені відповідні взори?

Кімната середньої величини має два довгі, вузькі вікна. Стіни сині, меблі ясні, синій килим.

Володимира Д.

Ціла трудність у тому, що в Вашій спальні сині стіни і синій килим. До цього дуже важко дібрати взір та ще й волічкою шитий. Міг би бути стилізований взір із Полтавщини в синіх відтінках, вишитий настилуванням (гл. Н. Ж. 1955, ч. 2). Але це може гарно вийти тільки на тонкому матеріалі.

Коли хочете користуватися ютою й вишивати на ній волічкою, тоді треба сягати за взорами хрестиковими або низинними. А вони здебільшого в чорно-червоній тонації, часом із додатком жовтого й зеленого. Як це достосувати до Ваших меблів і синьої підстави?

Коли не боїтесь контрасту, тоді можна взяти взір в одній тільки темно-помідоровій красці, як на таблиці взорів Н. Ж. 1955, ч. 9 (таблиця ч. 7). Спокійніше виглядатиме той самий взір у темно-вишневій відтінку. Спробуйте вишити кусник і погляньте, що Вам краще підійде.

Все ж таки краще буде, коли українські взори примініте в кімнаті, де є стіни нейтральної краски. Тоді можна свобідно підбирати взір у таких красках, як бажаєте.

Ред.

Городничий порадник

БРАТКИ Й ПОРТУЛЯКИ

Звергаюсь до Вас за порадою в справі сіяння насіння ранньою весною таких квіток, як братки й портуляки у скриньках. Я хотіла б мати розсаду їх до пересаджування в горді весною. Тому прошу поінформувати мене ще цього року, щоб я знала, які скриньки і яку землю маю приготувати ще восени. Також прошу

подати, в якому місяці треба сіяти в скриньки, за що буду дуже вдячна.

Читачка з Клівленду

Маємо два способи вирощування братків, тут подано ґрунтовий.

ґрунтовий. Висіваємо насіння братків у липні до скриньок. При кінці серпня висаджуємо розсаду на грядки. Восени їх часто пересаджуємо, а під час посухи поливаємо. У грудні перед гострішими морозами прикриваємо чатинням. Весною, коли лиш сніг злізе, усуваємо чатиння, а в травні висаджуємо братки на місце, де хочемо їх мати. Цвітуть до половини липня.

Портуляк сіємо в квітні-травні прямо до ґрунту. Сіємо рідко, повинен зійти по двох тижнях. Можна його вирощувати від половини березня у півтеплом парнику. Як сказано, треба сіяти рідко і лиш піском злегка прикривати. Вимагає дуже соняшного місця і вдоволяється пісним ґрунтом.

Роман Коцик

Господарський порадник

За точність температури

Я випробувала припис на французького заяця з Н. Ж. ч. 7, 1962 і вважаю, що пів години за коротко його пекти. Треба таки пекти годину, щоб м'ясо й тісто добре дійшло.

Температура і час не робить різниці для досвідченої господині. Але молодим господиням треба подавати все докладно, бо тримаються точно припису, а потім нарікають, що їм не вдалось.

Софія Скрипник

НЕПЕЧЕНИЙ ТОРТ

Прохаю подати мені припис непеченого торта. Може придасться й іншим читачкам журналу

Читачка з Філадельфії

ТОРТ ЧЕКОЛЯДОВИЙ НЕПЕЧЕНИЙ

Потрібно:

Потрібно:

1 ф цукру

1 ф мигдалю

½ ф доброї чеколяди

2 ложки солодкого масла

2 ложки варення (конфітур)

ванілії і цитринової шкірки для

запаху

оплатки

Фунт цукру заварити на соковик (сироп) з неповною склянкою води. Мигдаль спарити, обібрати і просушити. Коли соковик готовий, додати меленого мигдалю (мигдаль можна також пократити), і доброї тертої чеколяди. До цього додати 2 ложки солодкого масла (найкраще втерти чеколяду з маслом), а на кінець 2 ложки варення (конфітур), можуть бути вишні, малини або полуниці. Для запаху додати трохи товченої ванілії, цитринової шкірки. Все те вимішати на вогні у грубій ринці, щоб згусло (вважати, щоб не пригоріло!) Виложити тортівницю оплатками і накладати туди ще теплу масу. Коли прохолоне, вийняти і покрити чеколядовою склицею.

Примітка: Певніше є варити всю масу на парі, це значить вложити в другу посудину з кип'ячою водою. Тоді напевне не пригорить, але також треба постійно мішати, аж поки не згусне.

Зеновія Терлецька

НОВИНИ МОДИ

Багато несподіванок! Як звичайно осінь вводить нові лінії в моді. Що маємо цього року?

Повернувся нам справжній стан. Сукня вже не підперезана високо під грудьми чи на бедрах, а таки там, де їй призначено. І то не як будь, а підкреслено широким поясом, широкими збирками чи вставками.

Змінилися й рукави. Мабуть попросаємось із тричвертевим рукавом, що так довго нам служив. Рукав продовжився до зап'ястя, чи хто любить це чи ні. Враз із тим скоротились наші рукавички, що покривають лиш саму руку.

Вже була згадка про пояси. Яка велика різноманітність! Шовкові, шкіряні, а навіть хутрянні... Змагають до цікавих ефектів, коли вони відмінної краски й матеріалу.

Новинкою цієї осені є столи й шалі. До тепер їх уживали тільки на вечір, а тепер носитимуть і в день. Можуть бути відмінної краски або й тієї самої, що й сукня з підшивкою іншого кольору.

Хутрянні прикраси дуже популярні. Плащі, жакети лямовані хутром — це явище звичне. Але хутрянні черевики явище звичне. Але хутрянні черевики — це новинка, що буде мило виджена цього сезону.

НАШИМ МАЛЯТАМ

Відважні батьки

У мене в садку живе білка-вивірка. Кілька літ вона виводить малят і користується з повної свободи. Часом дістає від мене ще й горішки або сухе тістечко. Стала вже така відважна, що з рук бере поживу. Не боїться людей.

Отож та сама білка виявила себе жорстоким і поганим звірятком.

У мене в садку поселилася чупава пташинка, вся червона. Самчик має чубок на голові, а самичка дещо менша, також червона, але не така велика. Пташинка гарно співає й пошанована в цілому степі Огайо. Звуть її „кардиналом“.

На галузках срібної сосни мала ця пара кардиналів гніздечко. Я бачив, як пташини, спершу обережно, а потім зовсім відважно, носили різних комахок для своїх трьох діток.

Мене вони не боялись. Я нераз підходив до гніздечка, розсував галузки й бачив, як пташенята роззявляли ротики. Вони думали, що то прилетіли мама або татко. Для малих пташенят — одна праця — багато їсти...

По праці я сідав коло гніздечка й здалека придивлявся, як батьки дбають про своїх дітей.

Та одного разу побачила білка це гніздечко, зауважила там маленьких пташат і коли не було батьків, кинулась на них, схопила у свої передні лапки й погризла їх. Не встиг я підбігти, щоб урятувати маленьких кардиналів, як білка вже була високо на дереві.

От тобі й білка! От тобі й вдячність за мою гостинність! Невдячне звірятко! Не варто його держати в садку. Великий шкідник маленьких пташат, окрім того білки поїдають також пташині яєчка у гніздах.

Але я побачив також, яку від-

вагу проявили мама і татко — кардинали.

Як побачили білку, кинулись на неї і стали бити її своїми дзьобиками. Які відважні, які безстрашні ці пташини! Вони не думали за себе, за своє життя, вони гнали свого ворога, що загриз і поїв їх діток. Кидалися на білку з двох боків, дзьобали її ззаду, а білка втікала від них. Побігла під дерево, потім вискочила на дерево, а кардинали за нею, аж білка сховалася в дупло дерева.

Я оглянув порожнє гніздечко кардиналів. Батьки покинули мій затишний садок і, певно, будуть шукати іншого місця.

Вуйко Квак

МИХАСЬ-НЕВДАХА

У невдатного Михася —
Школяра —
Олівець знов поламався,
А пера
Взять забув. Ну, чим писати?
От біда!
Треба знову позичати
В сусіда.
А сусід Микола Вутько
Не дає.
— Ти не будь таким забудьком,
Май своє.
Мало що Михась не плаче
Сидячи.
Тут вже час рішати задачу —
Хоч кричи...
— Пане вчителю, пробачте,
В мене... ось
Олівця нема й стругачки...
З-заду хтось
Засміявся. Регіт в клясі:
— Ну, й Михась!
Це таке в того Михася
Кожний раз.
І сказав усім хлопчина:
— Відтепер
Буде повна вся торбина
Олівців,
Стругачок,
Пер...
А другого дня в клясі

Знов гуло:
Олівця й пера в Михася
Не було...

1961. Петро Кізко

ВЕСЕЛІ МИШЕНЯТА

Спали в хаті мама й тато,
А веселі мишенята
Повзували черевички
І побігли до водички!

Грає хвиля хлюп-хлюп!
Черевички туп-туп!
Як же гарно мишенятам
Без матусі і без татка!

Та, напившись водички,
Геть розлізлись черевички:
Мишенята скачуть босі,
Аж померзли гостроносі!

Скачуть, скачуть, скок-скок!
А зубоньки цок-цок!
Ой, невесело гуляти
Без матусеньки й без тата!

Як додому бігли босі,
Я зустрів їх на дорозі:
Поскакали скок-скок-скок,
А зубоньки — цок-цок-цок!

Л. Полтава

НЕОБАЧНИЙ КОТИК

Котусю-коточку, а де ти ходив,
мочив свою спинку і лапки брудив?

Не треба в негоду ходити в садок,
ніколи не можна лякати пташок.

А мишка у нірку втекла від дощу
і дітям сказала: „Надвір не пушу!”

Не вийдуть з нори мишенята руді,
Чого ж ти бродив на стежках по
воді?

Накинуть на спинку плаща не
схотів,
казав, що плащі для людей, не
котів.

Тепер не буди козушка й подушок,
сідай біля грубки, суши козушок.

Г. Чо.

Загадковий пакунок

Петрусь та Наталочка дуже любили всякі таємниці, завжди читали багато пригодницьких оповідань і особливою увагою користувалися в них фільми про різні таємничі події.

Але останні дні діти були зайняті обмірковуванням не фільму, а справжньої пригоди. Вже кілька разів вони зустрічали на вулиці дуже підозрілого пана завжди з пакунком у руках. В їхній околиці ніхто його не знав, але завжди в один і той же час він йшов в тому ж самому напрямку. Виглядав дуже непривітно.

— І щоб могло бути в цьому пакункові? Може змії? А може отруйні павуки? А може небезпечна зброя? — питала Наталя в Петра.

— Я не знаю, що, — відповідав Петрусь — але ця людина мені дуже не подобається. Я певен, що то якийсь злочинець. Він ніколи не всміхається, не промовить ніодного слова! Цікаво було б прослідкувати, куди це він ходить!

— А знаєш що? Давай будемо слідкувати за ним і куди він відносить свої пакунки, — запропонувала Наталочка.

— І то правда, — погодився Петрусь, — завтра так і зробимо. І дійсно, на другий день діти пішли гратися на те саме місце, де завжди проходив таємничий пан. Майже в той самий час, що й у попередні дні з'явилася похмура похила постать пана з пакунком. Діти переглянулися між собою та й на далекій відстані помаленьку почали йти за „підозрілим“.

— Але ж і пакунок у нього сьогодні великий, — прошепотіла Наталочка. — Дивись, дивись, він зупинився! А тепер переходить вулицю. Це ж він до парку йде! поспішай Петре, бо ми його згубимо! — хвилювалася Наталочка.

Коли діти досягли парку, то таємничий пан ніби щез. Діти оббігли всі головні стежки і ніде його не знайшли. Нарешті вони вийшли на галявину й помітили невелику стежечку, що уступами спускалася до долішньої частини парку. Продираючись через кущі, високу траву, діти нарешті спустилися вниз. Там нікого не було. Позбавлені всякої надії відкрити таємницю вони нарешті, вирішили вертатися додому, як раптом, зовсім недалеко від себе, побачили „злочинця“. Він спокійно сидів на старому пеньку, а коло його ніг дві білочки гризли горішки. На плечі в нього сидів шпак та з руки дзьобав хлібну шкоринку. З ласкавою посмішкою старий дідусь кидав навколо себе шматочки хліба, зерно, горіхи. Цілими зграями злітали до нього клопотливі горобчики. І тепер вже не видавався він дітям злим. Крізь листя дерев пробивався соняшний промінь, золотив сиві кучері старого та цілував пташок і білочок, що дуже були зайняті такою щедрою гостинію. А пакунок, загадковий пакунок? Його вже не було! На колінах у старого лишився газетний папір з рештками хліба.

— Бачиш, то не зброя, не змії були, а їжа для тваринок, — прошепотіла Наталочка.

— Він зовсім не злий, як ми думали і знаєш що? Він навіть Шевченка нагадує. Пам'ятаєш, як ми читали в школі про Шевченка? Він теж любив пташок, все їх годував.

— Ой, як же мені соромно, що я так про нього казав, — промовив Петро.

— Слухай, Петрусь, а ми набираємо всякої їжі, зробимо пакетик і другим разом, як зустрінемо його, то попросимо взяти й наш пакуночок. Добре? — запропонувала Наталочка.

З такою радісною думкою діти подалися додому. Далеко від них були в той час думки про таємничі пригоди, злочини. Тільки мама здивувалася, що після вечері на столі не знайшла ніодного шматочка хліба, ні крихот. А ранком перше, що діти прохали маму, то купити їм горішків.

Н. Наркевич

На колінах у старого лишився газетний папір із рештками хліба

Протягом трьох літ виготовлено та перевірено до подробиць плян для поширення нашої організації, щоби сповняти вправно на вимоги часу працю. На Конвенції плян одобрено та прийнято. А тепер в ім'я Боже до роботи! Кругом нас багато будівельного матеріалу, від міцних сірих цеглолок до колірних плиток мозаїки та скляних частин вітражів... Їх вартість буде видна щойно тоді, коли знайдуться на властивому місці нашої величавої будівлі, що їй на ім'я Союз Українок Америки.

Так! З великим жалем стверджуємо, що в рядах США і других українських жіночих організацій стоїть лиш невелика частина нашого жіноцтва, не розуміючи ваги організованого життя. Наша світла мета, наш ріст повинні саме тепер у хвилину важливих світових подій захопити маси українського жіноцтва, що співпрацює, або хоч самою приналежністю схочуть причинитися до нашого походу. Нашим найближчим завданням це: словами заохотити та виясненнями про нашу працю у теплих і сердечних зустрічах закріпити якнайбільше членок для організації. В кожній місцевості, де є кільканадцять українських жінок, повинен постати Відділ США.

Велику увагу треба також приділити членці США. Організація — це не тільки збір одиниць для проведення якоїсь праці. Це школа людського й громадського вироблення, в якій одиниця росте, набирає сили. Тому приділимо велику увагу організаційному виробленню членок. Зрозуміти завдання й права членки, Управи, дістати погляд на працю Відділу, округи чи цілої організації — ось завдання на найближчий час!

Рівнож треба скріпити зв'язок між звенами організації. Із двоступенної ми стали триступенною організацією. Це скріпило нас, але й ускладнило наші взаємини. Тому потрібний постійний контакт референток Гол. Управи, Округних Рад і Відділів США, та часті об'їздки, конференції і відвідини. Тоді Округні Ради зможуть стати на належному місці і в порозумінні з Централєю керувати працею у своєму терені.

На кінець пригадую справу наших **домівок**. Мало котрий Відділ має свою власну кімнату. А це має велику вагу в налагодженні праці. Коли не можемо цього відразу досягнути то допоможе нам право на вживання кімнати, чи вставлення шафи з нашими речами на стало в Народнім Домі чи іншій установі. Про це мусимо постаратись!

Ірина Кашубинська

Централа одержала

від 3. серпня до 26. вересня 1962 р.

Річна вкладка і Організаційний фонд:

Від. 44 Філадельфія 20.00 5.00

Фонд Централі і СФУЖО:

Від. 34 Коговс 52.50 5.25

„ 44 Філадельфія 22.50 2.25

Фонд Резервовий і Конвенційний:

Від. 44. Філадельфія 10.00 5.00

На Дім США:

Пані Н. Н., Філадельфія 300.00

Від. 11 Трентон 25.00

Яр. Хархаліс, Торонто 2.00

Н. Ковальчук, Непгун 2.00

Ю. Бубела, Нью Йорк Ситі 2.00

Ольга Блишак, Монреал 1.25

По 1.00 зложили: М. Голуб, Каламазу,

М. Ільницька, Шикаго, Й. Читвінська,

Шикаго, о. В. Максимець,

Алтуна, Ір. Захарків, Овк Парк, Є.

Олексишин, Гартфорд, О. Палаташ,

Варрен, Н. Яремчишин, Лайма, Г.

Потішко, Боффало, С. Шкраба, Бер-

бенк, К. Барків, Маямі, А. Олійник,

Фонд Мати й Дитина:

Від. 33 Клівленд 20.00

„ 38 Ленсинг 20.00

„ 47 Рочестер	69.00
„ 66 Нью Гейвен	44.00
„ 67 Перт Амбой	30.00
„ 71 Джерзі Ситі	5.00
Ніна і д-р Гр. Лужницькі, Фила.,	10.00
Олена Назар, Джерзі Ситі	5.00

Пам'ятник Т. Шевченкові:

Від. 38 Ленсинг 50.00

Пресовий фонд Н. Ж.:

Від. 38 Ленсинг 50.00

„ 68 Сиракуз 5.00

М. й І. Марусевичі, Н. Йорк. 25.00

А. Матвіїв, Нью Йорк 20.00

Фр. Зиблікевич, Джемейка 15.00

К. Кобаса, Дітройт 5.00

Е. Стефанів, Філадельфія 5.00

М. Стефанів, Натлей 5.00

Н. Ковальчук, Непгун 2.00

Філадельфія, М. Дмитренко, Філа-

дельфія, Ю. Ратушна, Клифтон, О.

Гоевич, Шикаго, М. Гарасимів, Нью

Йорк Ситі, Є. Антонович, Клівленд,

Л. Вінтоняк, Бредфорд, Онт., Ю.

Полянська, Елизабет.

З подякою

А. Кульчицька, фін. секр.

А. Сивуляк, касієрка

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Мирослави Драган складаю 5 дол. на фонд Мати й Дитина.

Олена Назар

НАШЕ СПІВЧУТТЯ

Пані Марії Цоглі і рідні складаємо вирази щирого співчуття з приводу смерті її чоловіка бл. п. Теодора Цоглі і складаємо 10 дол. на суспільну опіку США замість квітів на могилу. Клівлендська громада втратила в Покійному відданого працівника, що мріяв розв'язати пекучі проблеми суспільної опіки й поставити цю ділянку на висоті. Вічна Йому Пам'ять!

Членки 33 Відділу США

ім. Лесі Українки в Клівленді

Куховарські приписи

Н. Костецької

ГОРОДИНА й ОВОЧІ

Ціна 60 ц. за зшиток

з пересилкою 65 ц.

Замовляти в Централі США.

До Конвенції СУА

Резолюції XIII Конвенції СУА

ЗАГАЛЬНІ

Конвенція СУА висловлює свою глибоку пошану для нашого Митрополита-Ісповідника і вітає його в рік його 70-ліття доземним поклоном. В його страдницькому шляху вбачаємо символ нашої Мовчазної Церкви і віримо в її незламну силу.

Конвенція СУА дякує українським Владикам за уділене благословення, яке скріпило на душі жіноцтво, зорганізоване в СУА. Під Їх покровом хочемо бадьоро продовжувати наш шлях.

Конвенція СУА вітає український народ, а зокрема чинника активного спротиву — Українську Повстанську Армію. З гордістю відмічуємо 20-ліття цієї визвольної дії найкращих дочок і синів України.

Конвенція стверджує з вдячністю, що об'єднання, здійснене у Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), дало Союзові Українок Америки цінне почуття єдності з українським жіноцтвом у вільному світі. Конвенція вітає голову СФУЖО п-ні Олену Залізник, сенйорку нашого жіночого руху і бажає їй сил і успіху у дальшій праці.

Конвенція відмічує 50-літній ювілей Пласту, з рядів якого вийшли видатні борці за волю України. В обличчі русифікації, що проходить на рідних землях з особливим натиском на молодь, українське жіноцтво присвячує велику увагу підтримці молодечих організацій.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

1. Комісія стверджує, що надто велике число жіноцтва стоїть осторонь організованого життя і цією байдужою поставою сповільнює розвиток організації.

В тій цілі треба видати відозву до незорганізованого українського жіноцтва — вступати в члени СУА — з поданням завдань і значення нашої Організації.

2. Змагати до творення Відділів СУА в кожному українському осередку.

3. Скріпити організаційне вироблення членства через:

а) відчуження почуття відповідальності за працю організації як цілості,

б) зрозуміння членом для завдань і прав членів Управи Відділів, Окружних Рад і Централі СУА.

4. Скріпити зв'язок між звенами Організації через:

а) постійний контакт референток Централі, Окружних Рад і Відділів,

б) Відвідини Відділів представницею Окр. Ради і Головної Управи.

5. Окружні Ради повинні прийти до керування праці в терені як цілості життя.

6. Дбати про упорядкування справи власних домівок.

7. Змагати до частіших зустрічей і спільних імпрез сусідніх Відділів.

КУЛЬТУРА

1. Скріпити увагу нашого членства до мистецького світу, підтримуючи його влаштуванням авторських вечорів, образотворчих вистав, організуванням хорів і драматичних гуртків та допомагаючи вже існуючим мистецьким гурткам на терені СУА.

2. У програму ширших сходив впровадити цікаві доповіді на актуальні теми, що ознайолювали б членок із нашим історичним минулим, із сучасною літературою й економікою України та сучасним політичним становищем у світі, щоб кожна членка мала погляд на ті справи і могла б поінформувати своє оточення. Також побажано впровадити доповіді на медичні теми, а зокрема узгляднити в них матеріал, що цікавив би жінок кожного віку.

3. Підготувати відповідний матеріал для доповідей, обрядових вечорів, сценічних картин, академій, веселих вечорів ітд. притягаючи до співпраці письменників і музик. Змагати до того, щоб Відділи надсилали матеріали того роду Централі до використання.

4. Втягати dorостаючу молодь у нашу працю, даючи їм змогу виступу

і співдії в театральних гуртках, хорах, обрядових імпрезах, товариських зустрічах. При цьому узгляднювати момент життєрадості і національного підйому.

5. Старатись подавати культ. освітній матеріал також англійською мовою.

СУСПІЛЬНА ОПІКА

1. Скріпити морально і матеріально піддержку потребуєчим на місцях — дітям, старшим самотнім особам, як теж відвідуванням і допомогою хворим по шпиталях і дома.

2. Відповідними доповідями і курсами по Відділах вишколити суспільних працівниць, які знали б і могли б виеднати всякого роду допомогу в американських установах.

3. Вказаним є піддержати проект придбання ДОМУ ДЛЯ СТАРШИХ та створити Комісію в тій цілі.

4. Побажаним є краще налагодити співпрацю з іншими українськими харитативними установами, бо вона на місцях ще не є налагодана як слід.

5. Продовжувати допомогу потребуєчим за океаном у формі патронатів над школами і „бабусями“, у формі стипендій для молоді та допомоги хворим старим і немічним а також через висилку пачок.

ЗВ'ЯЗКИ

1. Централь СУА повинна розбудувати свої зв'язки з центральними жіночими організаціями Америки, користуючись для поодиноких виступів матеріальною піддержкою Відділів.

2. Окружні Ради і Відділи СУА повинні змагати до поширення наших зв'язків з американськими організаціями у своїх місцевостях та жіночими групами поневоленних народів. У тій ділянці притягати до співпраці Відділи тут народжених членок, а де їх ще немає, поодиноких тут народжених членок СУА.

3. Змагати до впровадження українського матеріалу у місцеву англійську пресу при допомозі статей, новинок, світлин, звідомлень і листів до редакцій. Зокрема реагувати листами на всі неправдиві вістки про Україну.

4. Притягнути Відділи до більш активної співучасті у маніфестації української громади з приводу Тижня Повневоленних Націй та інших акцій, запланованих Українським Конгресовим Комітетом Америки.

ВИХОВАННЯ

1. Дбати про те, щоб доповіді на виховні теми та Виховні Семінари перейшли через усі Відділи США. Впровадити виховну тематику також до українських радіопередач.

2. Влаштувати в кожному осередку кермовану дитячу зустріч, для якої інструкція вже була розіслана.

3. Змагати до засновання дитячих світличок для дошкільнят, використовуючи при цьому підручник СФУЖО.

4. Змагати до заснування гуртків дитячої самодіяльності — музичних виступів, декламації, красномовства і курсів: вишивання, писання писанок, куховарства, народніх і модерних танків. Дбати про лектуру дітей, засновуючи дитячі бібліотеки і влаштовуючи вечорі спільного читання.

5. Влаштовувати забори для дітей, дбаючи про відповідну програму.

6. Скріпити співпрацю виховних референток з іншими виховними установами — цілоденними школами, школами українознавства та студентством.

7. Дбати про вишкіл фахових сил для ведення дитячих зустрічей, забав і світличок. При тому узгляднити окрему програму для дітей, що не знають української мови.

8. Змагати до того, щоб Відділи над-

силали свій виховний матеріал до Централі.

ПРЕСА й ВИДАВНИЦТВО

1. Змагати до того, щоб усі Відділи США звітували про свої почини рівномірно, уникаючи переваги одних, а надто малого звітування других.

2. З огляду на приєднання і затиснену співпрацю із тут народженим жіноцтвом є пекуча потреба поширити англійськомовні сторінки журналу.

3. Змагати до того, щоб наш журнал фігурував у публичних бібліотеках, при чому Відділи даної місцевості ту передплату уфундували б.

4. Змагати до здійснення ухвали ХІ Конвенції США, згідно з якою кожна членка США повинна передплачувати журнал „Наше Життя“.

5. Скерувати увагу пресових референток при Окружних Радах і Відділах США на приєднування передплатниць, збирання передплат, оголошень і побажань.

ГОСПОДАРСТВО

1. Дбати про господарський вишкіл членок, влаштовуючи: покази куховарства, покази крою і шиття та поради влаштування мешкання в українському стилі.

2. Випрацювати інструкцію влаштування естетичного і калькуляційно оправданого буфету для різного роду товариських зустрічей.

3. Дбати про освідомлення жінок в економічних справах, зокрема узглядаючи клич „Свій до свого“.

4. Для переведення цих завдань встановити при референтурі господарську комісію.

фанович („Люблю Діброву“). Лесі Храпливої („У темряві“), Ірини Шуварської („Недільний ранок“) і романи або повісті Олени Василевої, Віри Вовк, Наталени Королевої, Галі Лагодинської, Ольги Мак, Ярослави Острук, Софії Парфанович, Дарії Ярославської. Були заступлені описи подорожі й репортажі (Ольга Войценко, Докія Гуменна), життєписні нариси (Ірина Книш) і спогади (Уляна Кравченко). З науковими й публіцистичними творами виступили Ольга Войценко, Марта Чиж і Оксана Ашер.

В переліку імен бачимо багато давно відомих і заслужених письменниць, але й багато нових, особливо в ділянці поезії. Треба радіти, що в наших трудних умовах письменниці працюють і видають, треба вітати молоді таланти, що появляються. Ось завдання для наших Гуртків Книголюбів! Пізнати ці видання, обговорити їх, а потім подбати про їх поширення — висновок, що його насуває Виставка.

Таке ж багате враження образотворчої частини. Дев'ятнадцять мисткинь із ЗДА запрезентувало 54 твори, в останній хвилині прибули ще дві картини з Європи. Строго фахову оцінку дав їм мистець Степан Рожок на окремому вечорі і її подаємо в цьому числі. Тут обмежимось лиш до обговорення тематики творів.

Найбільше було краєвидів. Іванна Винників, Марія Гарасовська-Дачишин, Христина Зелінська, Катерина Кричевська, Олена Кононенко, Роксоляна Лучаковська, Галина Мирошніченко, Наталія Стефанів, Ірина Шухевич, Оксана Ванчицька — дали різномодні, олією, акварелею і темперою вичарувані візії природи. Мабуть це найбільше жінок притягає і дійсно, тут було найбільше багатство виставки. На диво мало було квітів. Китиці О. Ванчицької і Софії Лади, „Глядіюлі“ М. Гарасовської, „Рожі“ Людмили Морозової й Іванни Прійми, „Квіти“ Надії Сомко, „Магнолії“ Наталії Стефанів — ось усе надбання Виставки. Мертву природу дали Катерина Біловус, Софія Лада, і Наталія Стефанів, всі три в дуже оригінальному трактуванні. Ще менше було портретів чи портретних студій (Марія Мухіна, Ірина Шухевич).

Дуже цікавою була частина графіки й абстрактного мистецтва. Тут проявили себе молоді, в Америці вишколені мисткині Ніна Климовська, Галина Мирошніченко й Ореста Шепарович. Абстракти дали — Катерина Біловус, Те-

Друга Виставка Жіночої Творчості

Почин Виставки Жіночої Творчості та її підготову ми з'ясували в ч. 7 Нашого Життя. Голова Комітету Виставки п-ні Стефанія Пушкар подала нам напрямні, що їх згадала теж на відкритті Виставки дня 29. червня 1962 р.

„Хочемо наблизити до себе світ мисткинь і громадських діячок. Обидва йдуть до однієї мети. Діють для добра України, будуючи культурні і громадські цінності. Чому не допомогти собі взаємно, а принайменше не поінформувати про осяги одних і других?“

На Виставці показано твори жінок-письменниць, що появились у рр. 1959-62, картини образотворчих мист-

кинь, що живуть у ЗДА, та вироби прикладного мистецтва — вишивки, кераміку, писанки, тканини і ляльки. Для пояснення експонатів видано каталог.

Література вмістилась на одному столі. Це були поезії Жені Васильківської, Віри Вовк, Патриції Килини, Марії Косович, Галі Мазуренко, Олени Теліги, Олени Черненко, Ганни Черинь, Ірини Шумської, Іванни Чорнобривець. Бракувало збірки Марти Калитовської. Прозові твори ділились на оповідання Докії Гуменної („Жадо-ба“, „Серед хмаросягів“), Меланії Кравців („Калейдоскоп“), Олександри Копач („Неповторні дні“), Людмили Коваленко („Давні дні“), Софії Пар-

тяна Душенко, Наталія Погребинська, Іванна Прийма.

Щоправда, нам не вдалось показати твори всіх, замешкалих у ЗДА мисткинь. Проте були заступлені всі покоління й малярські напрямки і глядачі могли оцінити наші жіночі мистецькі сили. Це й сталося на закритті Виставки, коли всі почули фахову оцінку й могли висловитись до неї.

Прикладне мистецтво було заступлене всіми жіночими ділянками. Радісно було, що українська жінка й поза межами батьківщини плакає це вміння, не зважаючи на труднощі нового поселення і брак напрямних.

Найкраще проявили себе **писанчарки**. Їх було небагато, бо ці вироби трудно транспортувати. Але поміж виставленими були писанки різного типу. Були клясичні наподібнення найкращих зразків (пп. Осідач, Мадаї), були гарні регіональні зразки (п-ні Захарченко) й індивідуальні композиції (пп. Лятуринська, Вікул). Підтвердилось те, що вже є відоме: писанчарство у вільному світі досягло неабиякого рівня. Знищене на рідних землях і непризане там, як об'єкт релігійного культу, ця галузь протрималась і розцвіла в умовах еміграції. Її треба даліше плекати й підтримувати. Тим більше, що вона найбільш успішно впроваджує українську народню культуру в чужинський світ.

Добре запрезентували себе **вишивки**. Ця галузь є давньою доменою української жінки і тому в ній вона має великий досвід. Добра композиція, відповідно підібрані взори, старанно виконані стіби (подушка п-ні Масюк, завіска п-ні Борисової) — це свідчило про вміння й культуру. Приємно було побачити вишивки, виконані тут народженими членками СУА. Трапилась навіть цікава спроба стилізації взору на ужитковому предметі (п-ні Демрей).

Гірше проявила себе **кераміка**. Тут мисткині не мають традиції і через те підхід їх поверховний. Мало хто з них розуміє, що не тільки рисунок, але й форма посуду повинні бути оперті на народніх зразках. На щастя були такі спроби на Виставці (п-ні М. Хомин), а керамічна кляса Української Мистецької Студії показала навіть ряд таких виробів. Але більшість керамікарка дала трафаретну форму з наліпленням на ній рисунком. Тому цю ділянку треба відповідно підтримати і поглибити.

Виріб **тканин** ще мало поширений.

Але сам факт, що українська жінка не цурається ткацького станка і в нових умовах, каже сподіватись кращого. Накривало п-ні Коваль і подушка п-ні Іринської були на доброму рівні.

Група **ляльок**, яку виставила одна авторка (п-ні Пушкар), була радісною несподіванкою. Танке розуміння регіонального стилю показало кілька знаменитих силуеток, якими багате наше народне вбрання. Такі ляльки, оперті об альбом Олени Кульчицької, могли б чудово передати особливість регіональних відмін, що їх так трудно схопити в умовах еміграції.

Таке багатство показала нам Виставка. Це добрий переляд творчих спром української жінки, її мистецьких шукань і осягів.

ВІДЗНАЧЕННЯ НА ВИСТАВЦІ ЖІНОЧОЇ ТВОРЧОСТІ

На виставці Жіночої Творчості, влаштованій з нагоди XIII Конвенції Союзу Українок Америки в часі 29. червня — 15. липня 1962 р. у Філадельфії, прикладне мистецтво було заступлене вишивками, керамікою, писанками, тканинами і ляльками. Розглянувши вироби поодиноких ділянок, призанано такі відзначення:

За вишивку — п-ні Наталія МАСЮК, Філадельфія а добре примінення народнього мотиву на подушці, п-ні Ізидора БОРИСОВА, Нью Маркет, за добре примінення народнього мотиву і шву на завісках, п-ні Доня ДЕМРЕЙ, Дітройт, за добру стилізацію народнього мотиву на подушці.

За кераміку — п-ні Марія ХОМИН,

Маямі, за досконале примінення трипільського мотиву на вазі, п-ні Христина ЇЖАК, Маямі, за виконання народніх дитячих іграшок, п-ні Дарія БОЙЧУК, Дітройт, за добре використання трипільських мотивів на мисочці й вазочці.

За писанку: п-ні Олена ОСІДАЧ, Гадсон, за добре вичуття орнаменту, кольору і символіки української писанки, получена з досконалою технікою, п-ні Розина ЗАХАРЧЕНКО, Нью Йорк, за правильне відтворення писанок із Сокальщини, п-ні Ірина МАДАЙ, Філадельфія, за добре відтворення писанок із Гуцульщини.

Поза конкурсом відмічено мистецьку працю п-ні Наталії СТЕФАНІВ, вчительки кераміки в Українській Мистецькій Студії у Філадельфії, що своїми експериментальними спробами шукає нових шляхів, як також цілу групу її учнів, що виявили себе початковими працями.

Таке саме місце призанано двом видатним писанчаркам, а саме п-ні Оксані ЛЯТУРИНСЬКІЙ, Міннеаполіс, за індивідуальне трактування писанкових мотивів і п-ні Оксані ВКУЛ, Нью Йорк, за використання трипільських мотивів на писанках.

Ділянки тканин і ляльок були заступлені лиш кількома експонатами. Хоч ці спроби були цікаві й зраджували тонке вичуття орнаменту, проте вирізнення не було можливе через малу кількість учасниць.

За Мистецьке Жюрі:

Лідія Бурачинська
Мирослава Гординська
Оксана Генгало

На Дім СУА

Під час конвенційної вечери в Домі СУА, в п'ятницю, 29 червня, на прохання ентузіасток нового Дому СУА пань: Іванни Бенцаль, Анастасії Вокер і Осипи Грабовенської, делегатки Відділів, членки Головної Управи і гості вложили датки на Дім в сумі 465 дол., а два Відділи декларували на суму 35 дол.

Окружна Рада СУА, Клівленд	10.00
Відділ 1 Нью Йорк	25.00
„ 5 Дітройт, Миш.	5.00
„ 23 Дітройт, Миш.	5.00
„ 24 Елизабет, Н. Дж.	10.00
„ 26 Гемтремк, Миш.	5.00
„ 28 Ньюарк, Н. Дж.	10.00
„ 33 Клівленд, Огайо	20.00
„ 34 Коговс, Н. Ї.	10.00
„ 35 Озон Парк, Н. Ї.	5.00

„ 36 Шикаго, Ілл.	10.00
„ 37 Дітройт, Миш.	5.00
„ 47 Рочестер, Н. Ї.	5.00
„ 63 Дітройт, Миш.	5.00
„ 64 Нью Йорк, Н. Ї.	10.00
„ 65 Нью Бронсвик, Н. Дж.	25.00

Декларували:

Відділ 11 Трентон, Н. Дж.	25.00
„ 20 Філадельфія, Па.	10.00
Стефанія Пушкар	25.00
По 10.00 дол.: пані: Пелагія Кучкуда, Анна Сидорович, Анна Настюк, Катря Пелешок, Іванна Бенцаль, Марія Ганка, Марія Душник, Катря Мураль, Стефанія Бернадин;	
По 5.00 дол.: пані: Марія Весолоцька, Юлія Кучерова, Катерина Кузьма, Ірина Падох, Ірина Кашубинська, Ок-	

при Громадській роботі

НЮ ЙОРК Н. Й.

Ювілей голови Відділу

У вересні ц. р. проминуло 50 літ подружжя видатної громадської діячки, голови 3 Відділу СУА п-ні Марії Марусевич. У своїй скромності подружжя не відмічувало цього в громадській площині, а тільки в родинному крузі відбулася тепла ювілейна зустріч, влаштована дітьми. Та Союз Українок Америки не може проминути мовчанкою такої дати, зважаючи на громадські заслуги й популярність ювілянтів.

П-ні Марія Марусевич, тоді ще Марія Гарасимець, прибула до Америки з м. Нараїв, пов. Жидачів. Тут обоє молодих людей включилися в громадське життя. П. Марусевич вступив до т-ва „Гайдамаки“, потім т-ва „Козаки міста Львова“, а вкінці до т-ва „Дністер“,

сана Салдит, Марія Величко, Катря Папуга, Анна Сливка, Марія Федачин, Марія Будор, Емілія Онишкевич, Анастазія Вокер, Софія Шумська, Анна Кізіма, Марія Баб'як, Ольга Салук, Ольга Городиська, Іванна Пенкальська, Софія Микитка, Анна Наконечна, Катерина Козак;

По 3.00 дол.: Редактор Микола Пасіка і п. Ольга Муссаковська;

По 2.00 дол.: пані: Марія Євсєвська, Осипа Грабовенська, Ева Мандро, Розина Захарченко, Марія Горін, Євгенія Дубас, Анна Суха, Олена Кусей, Марія Демидчук, Павліна Будзол, Мирослава Слейбі, Олена Назар, д-р Євгенія Єржківська, Ліна Мікула, Галина Пісецька, Марія Пашук, Оксана Генгало, Стефанія Стерпак, Олена Волянська;

По 1.00 дол.: пані: Михайлина Чайковська, Наталя Лопатинська, Ніна Лужницька, Надія Касянчук, Ольга Коник, Петронеля Пецох, Марія Івахів, Ніна Самокішин, Людмила Сердюк, Марія Настюк, Ксеня Палер, Анна Попович, Дора Сеньків, Марія Баран, Марія Лесюк, Марія Яримович, Емілія Завільська, Галина Бондаренко, Стефанія Креденсор, Павліна Малиновська, Іванна Ратич, Вікторія Ларсон, д-р Наталя Пазуник, Ірина Петровська, Уляна Терлецька.

За всі пожертви щиро дякує —
ЕКЗЕКУТИВА СУА

де є членом до сьогодні. Довгі роки був касієром Укр. Нар. Дому, а також секретарем Злучених Товариств м. Нью Йорку. За свою діяльність (Злучені Організації провадили тоді школи українознавства, де ходило около 700 дітей різного віку) одержав гра-

Іван і Марія Марусевичі
Mr. and Mrs. John Marusewicz, celebrated their 50th wedding anniversary in New York.

моту з Рідної Школи та Просвіти зі Львова.

Марія Марусевич була членкою Жіночої Громади від початку. Коли заснувалась „Жіноча Поміч“ — 3 Відділ СУА, вона стала першою його головою. Від того часу провадила його, як голова, то як містогорова чи як секретарка довгі роки, а тепер знов очолює його. Завдяки її вмілому прововоді Відділ вже більше як тридцять років гуртує членок і справно виконує свої завдання.

Марія Марусевич працювала також як членка Контр. Комісії Гол. Управи. Обоє п-во Марусевичі є членами УККА і Укр. Нар. Союзу.

Своїх дітей виховали в національному дусі. Син Степан служив українській громаді своїм музикальним талантом.

На родинному ювілею внуки, діти Степана відспівали кілька пісень і відтанцювали кілька танців. Це була велика втіха для дідуся й бабусі.

МАЯМІ, ФЛОРИДА

Свято Матері

Дня 14. травня заходами нашого Відділу були відправлені Служби Божі в обох церквах у наміренні наших покійних і живих матерів. Увечорі зішлись до Американсько-Українського Клубу членки Відділу, місцеві громадяни та приїжджі, щоб відзначити це велике свято. Вечір відкрила культ. освітня референтка Відділу п-ні Е. Остап'юк. Привітавши присутніх, вона у своєму гарно продуманому слові згадала про мученицький шлях наших матерів і про нашу всенародню Матір-Україну, що ще й досі терпить у червоному ярмі. На закінчення свого виступу вона запропонувала вшанувати одну з найстарших матерів, б. голову нашого Відділу п-ню Ф. Зиблікевич, яка дала великий вклад праці для добра нашого Відділу. Присутні віддали їй шану повстанням із місць і оплесками. З черги голова Відділу п-ні А. Рій обдарувала п-ні Зиблікевич гарним дарунком. Наймолодшу маму п-ні Мікей теж нагороджено скромним дарунком.

Після цієї офіційної частини п-ні Рій попрохала малу ученицю Валерію Мікей на сцену, яка продеклямувала вірш, присвячений матері. Два брати Валерії відограли на акордеоні й фортепіані кілька пісень і закінчили гимном СУА. Присутні нагородили хлопців оплесками. Після концерту Союзняки гостили всіх смачною перекускою. Гості ще довго забавлялись і танцювали до пізньої ночі.

А. Наконечна

НЮАРК, Н. ДЖ.

Звіт з праці 28 Відділу СУА

Загальні збори нашого Відділу відбулися 25. лютого 1962 р. В звіттовому 1961 році праця Відділу не плила рівною струєю, як минулими роками, а це через недугу голови та других членів Управи і врешті через смерть невіджалуваної довірою секретарки нашого Відділу бл. п. Олени Гординської.

Діяльність була скерована голов-но на роздобуття фондів на різні ха-

ритативні цілі. Це ділянка **секції суспільної опіки**. Головно з цією метою влаштовувано імпрези і переводжено збірки на листи і під церквою. Активність загалу членства замала, це видно хоч би з невеликої участі в місячних сходинах. Секретарка вислала пересічно сто повідомлень, а привних бувало двадцять кілька членок.

Не дивлячись на ті недоліки (причиною яких у великій мірі недостача часу), висліди праці таки були У звіттовому році відбуто 10 засідань Управи та ширших сходин, на яких виголошено доповіді: в березні про Шевченка, в грудні про Шашкевича. Крім того був репортаж про життя-буття українців у Польщі на підставі відбутої подорожі і також репортаж із подорожі авто по Америці — від східного до західного побережжя.

З імпрез слід назвати **Вишивані Вечерниці** та **Свято Матері**. Виходячи з заложення, що в той день мама повинна мати справжній відпочинок, влаштовано прогульку на Союзівку, де покійна Олена Гординська виголосила відповідний реферат. Час проминув приємно на веселій гутірці серед природи, свято було справді святом і відпочинком для мамів. Найбільше учасників стягнув **Веселий Вечір**, на якому виступив артист Йосип Гіряк і Володимир Юркевич зі своїм ансамблем бандуристів.

Коли йде про **фінансову сторінку**, то Відділ зразково вив'язався зі своїх обов'язків, вплачуючи — як зрештою щороку — свою вкладку до Централі СУА та до УЖКА. Крім того зложено на пам'ятник Шевченкові у Вінніпегу 100 дол., на пам'ятник Лесі Українки в Клівленді 50 дол. і на новий будинок УВАН 25 дол.

Референтура **суспільної опіки** придумує різні способи, як здобути гроші на різні харитативні цілі. Це бувають імпрези, базари, пожертви, добровільне оподаткування, чи грошові збірки під церквою У звіттовому році роздобуто тими різними способами поважну суму 1.272. 45 дол.

В цій сумі — 452 дол. зложено на цілі суспільної опіки замість квітів на могилу Олени Гординської. З фондів суспільної опіки одержували поміч хворі залишенці і діти в Європі, постійну місячну допомогу (5 дол.) — старенька бабуся в Перемишлі, також уфундовано стипендію 10 дол. місячно на закінчення студій здібної українки в Європі. З нагоди Різдва висла-

но бідним до Австрії й Німеччини суму 75 дол. На вакаційну оселю і сиротинець у Парижі призначено 195 дол. Допомогою нашої суспільної опіки користувалась також місцева пластова станиця — 50 дол., а також український Пласт у Німеччині (50 дол.). Дитяча оселя в Австрії одержала 35 дол. До Польщі і Німеччини висилано пакунки, одна родина в Альжирі теж дістала грошову допомогу. Крім того жертвовано на Служби Бо-

Марія Косович

Ukrainian poetess Maria Kosovych recently published a volume of poetry. UNWLA Branch 66 in New Haven devoted her a special evening.

жі, малі дарунки одержували хворі, що їх від рамени нашого Відділу відвідували вибрані для цього пані.

Склад нової управи: Голова — п-ні Анна Настюк, містоголови — пп. Тарнавська, Мосора, Парубчак, секретарка — п-ні Е. Онишкевич, касієрка — п-ні К. Кузьма. Референтками вибрано: Імпрезовими — пп. І. Гнатів, Я. Олесницька, культурно-освітніми — пп. С. Букшована, О. Бемко, організаційними — пп. О. Терлецька, Е. Леськів, завідуючою майном — п-ні Вислоцька, суспільної опіки — пп. Муссаковська, Воробець, Лукова, Березяк, Хомова, Парубчак, Бігун, зв'язків — п-ні Кучкуда, господарськими — Дорошенко, Букшована, Хомова, пресовою — п-ні Горняткевич, прапорносцями — пп. Леськів, Лебідь.

Контрольна комісія — пп. Вислоцька, Карапінка, С. Олесницька.

Імпрези наші треба підтягнути на вищий рівень, бо досвід показує, що добрі виступи стягають публіку і да-

ють нам такий потрібний дохід. Слушно підкреслено потребу слідкувати, як місцева преса насвітлює наші проблеми. Треба негайно реагувати на не правильне, чи вороже насвітлення і давати об'єктивні інформації. Слід удержувати вже існуючі добрі зв'язки з американськими товариствами, які радо вітають у себе наші культурні виступи. Для цього й маємо окрему референтку зв'язків.

Загальні збори піднесли висоту річної вкладки до 3 дол. Д. Г.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Авторський вечір Марії Косович

Дня 23. червня в залі кат. церкви св. Михаїла відбулась у нас рідка імпреза, що стягнула поважну публіку.

Голова Відділу п-ні Яхницька привітала авторку, як також зібраних при столах гостей. Молода поетка довгі роки укривала своє правдиве прізвище й підписувалася різними псевдами, а головню псевдом Марія Ярослава М'ятка. Відділ гордився своєю членкою-поеткою та після появи її збірки „Горстка променів“ рішив відзначити авторку окремим вечором. Із цими словами п-ні голова прищипила поетці китичку квітів та прохала відчитати деякі з її віршів.

П-ні Косович подякувала зі зворушенням за те відзначення й перечитала кілька поезій. Вже відома в Нью Гейвені зі свого декламаторського хисту вона передала ті поезії з таким чуттям і зрозумінням, що зворушена публіка віддячила їй рясними оплесками. Найбільше враження зробив її вірш „Рідний Луг“. Декілька віршів прочитала вміло п-ні Леся Кизик.

Опісля п-ні О. Томоруг подала життєпис п-ні Марії Косович, відмічуючи при тому її успадковані поетичні здібності. Марія Тарнавська-Косович є в близьких родинних зв'язках із поетом Богданом Лепким, то ж не диво, що в її творах багато подібностей. Любов до Бога, до рідного краю, ліризм, глибина думки, зрозуміння краси, від яких віє щирим душевним теплом — то спільні риси їх творчости. Слушно назвала авторка ці поезії „горсткою променів“, бо в них дійсно промінює тепло і світло на сьогоднішній збаламучений світ. Доповідниця згадала про те, що в авторки є ще багато невиданих творів і прохала її

(Докінчення на обгортці)

У століття „Запорожця“

Уривок із спогадів жінки-диригентки

Давно це діялось. Люди сучасного покоління не вірили б, як важко було на полі диригентської діяльності пробивати собі дорогу жінці, яку доля нагородила незвичайним для жіночої статі фахом та ще й у часи, коли жінці приходилося вести вперту боротьбу за рівноправність взагалі, за признання можливості її виступу на ширшому форумі праці, що не обмежувалася б приділеною їй природою функцією — бути матір'ю та виконувати обов'язки, зв'язані з домашнім вогнищем. Ще за моїх дитячих літ рідко коли можна було почути навіть про працю вчительки, особливо в середній школі. Мені прийшлося не тільки спостерігати поступове просування жінок у суспільно-громадське життя, але й самій нести на своїх плечах тягар закорумованих традиційних поглядів на призначення і здатність жінки. Про довгий шлях своєї безнастанної боротьби за право на не зовсім поширену навіть ще й у сучасний період нашого передового життя працю диригента досить докладно розказую в своїх спогадах.

Тепер на цих сторінках хочу навести тільки деякі моменти цієї постійної і часом далеко нелегкої боротьби за можливість застосування здібностей, даних мені природою і успадкованих мною від батька, свого часу досить відомого диригента. Ці моменти належать до мого життя за кордоном, де мені довелося працювати на полі мистецтва більшу частину мого життя.

По закінченні за кордоном вищої освіти в консерваторії та абсолютуванні філософічного факультету в університеті прийшлося мені протягом 10 років навчати в нашій вищій педагогічній школі, керуючи катедрою диригентури. Разом із тим треба було вести працю в двох студентських хорах у місті, де ми з чоловіком стало перебували, та в близькій курортній місцевості. Саме в цей час треба було мені лікуватися від туберкульозу, який, хоч і в початковій стадії, однак дуже мене мучив. Чоловік мій ще вчився в політехнікумі на лісному відділі. Іноді нас відвідував один із наших генералів, який із моїм чоловіком любив згадувати минуле. Одного разу наш гість відвідав нас після одного з наших більш-менш регулярних концертів, які наш хор давав тричі або й більше разів на рік. Генерал вихваляв виконання і, зокрема те, що військовій людині впадає в очі — хорову дисципліну, без якої не можна собі уявити будь-якого масового виступу. Особливо було для нього дивним те, що саме жінці так слухняно підкоряються не тільки жінки, але й чоловіки. Я жартома на це й кажу: „Хто знає, може колись прийдеться мені керувати й військовим хором, тоді ще досконаліша буде дисципліна“. На це наш гість з невдоволенням мені відповів: „Ні, цього ніколи не буде, щоб жінка керувала воюючими“. — „А може...“, кажу я і при цьому переводжу розмову на щось інше, спостерігши, що ця

тема не подобається нашому гостеві. В той момент мені й у думку не спадало, що у ті часи була можлива така річ, — жінці стати керівником військового оркестру і що може настати такий час, коли мені справді прийдеться взяти на себе цю складну роль.

Незабаром, незадовго до початку другої світової війни, коли наші школи були зліквідовані, довелося мені по довшій порі фахового безробіття дістатися до гімназії в м. У. в ролі вчительки співу. При тій нагоді покликано мене керувати місцевим українським хором. Тут, як і в інших випадках моєї диригентської діяльності, прийшлося мені в початкових етапах праці витерпіти багато непорозумінь і недовір'я до жінки, як керівника мистецьких виступів. Однак, я промину опис тих неприємних моментів, які приходилося мені пережити з цього приводу. Зупинюся тільки на епізоді, що мав відношення до нашої колишньої розмови з генералом.

Протягом регулярної праці з хором задумала я поставити оперу „Запорожець за Дунаєм“ С. Гулака-Артемовського в оригінальному вигляді, так як автор написав, без жодних купюр. У місцевому хорі були досить гарних молодих голосів з непоганими артистичними даними. Напочатку здавалося трохи складною проблемою балетна частина опери, що її немилосердно викидали наші театри з побутовим репертуаром, зважаючи на скромні антрепренерські можливості колишнього українського театру. Важко було знайти трупу, щоб до її складу входили не тільки танцюристи народних танців, але й фахові балетні сили. Тимчасом, Гулак-Артемовський, що писав цю оперу в часі своєї слави, без сумніву мав на увазі справжній балет великих театральних сцен. У порівнюючому невеликому місті та ще й з населенням різних національностей було досить складною проблемою знайти фахівця-балетмайстра, що хоч трохи був би обзайомлений не тільки з технікою балетного мистецтва, але й з характером українського мистецтва взагалі. Але і в цьому пощастило мені: в особі жінки одного українського професора, хоч вона була й іншої національності, знайшла я освічену людину зі спеціальними знаннями в галузі ритміки, фізкультури взагалі й балетного мистецтва зокрема. Вона дуже цікавилася моєю думкою — поставити в повному вигляді нашу першу популярну оперу, — і ми, не гаючи часу, почали розробляти плян її здійснення. Годинами просиджували ми за фортепіаном, розбирали не тільки кожен танець (а їх, як відомо, композитор написав сім), але й кожне музичне речення, кожен такт. Я терпеливо перегравала безліч разів одне й те саме та з'ясовувала своє розуміння музики автора. Часто заглиблювалися ми й до історії музики, навіть до історії України, а з нею моя помічниця через свого чоловіка була ознайомена. Після такого тематичного та загального розбору моя співробітниця сама у себе вдома придумувала

різні фігури танцю, не забуваючи й стилю наших народних танців. При новій зустрічі вона мені показувала різні комбінації танцювальних фігур, які вона вдало випрацьовувала. Ми знов обмінювалися своїми думками, як з боку формального, так і зважаючи на наші аматорські сили, що мали бути вибрані з-поміж нашої молоді. Пригадую той запал, що вів нас у нашої праці — створити щось таке, що не лиш відповідало б музичним задумам автора, але й показало б нашій публіці виступ мистецького балету.

Коли було все приготовлене, так би мовити, — теоретично — з музичного і з балетного боку, моя співробітниця зайнялася підбором танцюристів. Це теж була не така легка справа. Охочих танцювати було багато, але треба ж було перевірити технічну здатність і здібності кожного, хто хотів приєднатися до нашої впертої і часто втомливої праці. Але моя мила співробітниця і це пододала з властивою їй енергією і завзятістю. Протягом кількох днів вона як балетмайстер випробувала цілу лаву охочої до танцю молоді, головним чином з-поміж учнів місцевих середніх шкіл. Нарешті були вибрані кілька танцюристів, які на думку керівниці, надавалися до праці, згідно з поставленими завданнями.

Почалася підготовна праця. Моя невтомна співробітниця годинами вправляла з своїми танцюристами, немилосердно примушуючи їх робити різні „па“, які далеко не відповідали попереднім уявленням молодих ентузіастів. Треба було подивлятися як незмірну впертість і терпеливість балетмайстра, так і покірливу слухняність танцюристів. Вправи провадилися майже щодня, — спочатку з окремими особами, потім з ансамблями. Я з острахом стежила за настроєм і фізичною здатністю молодих, не пристосованих до такого напруження сил. Часто приходилося бути свідком того, як після початкових проб танцюристи, особливо хлопці, скаржилися на втому та біль у ногах. Однак ні балетмайстер, ні кордебалет не здавались, і праця інтенсивно посувалася далі.

Між тим у мене було повно інших завдань. Треба було не тільки випрацювати масові сцени і хори, але й розучити ролі окремих персонажів. Поки йшлося тільки про чистий музичний бік справи, коли виконавці всю свою увагу зосереджували виключно на диригентові, все відбувалося ніби без особливих ускладнень. Але незабаром до праці приступив режисер, колишній співробітник трупи М. К. Садовського. Роздвоєння уваги спричиняло труднощі не тільки для виконавців окремих персонажів, але особливо для хору. Однак завзяття молодих сил, з яких головним чином складався цілий ансамбль виконавців, і зацікавлення театральною працею збуджували в них таку енергію, що приходилося дивуватися їхній пильності і спритності навіть у тих, що були цілий день зайняті або в школі, або на службі; не зважаючи на втому від щоденної праці, вони точно приходили на вправи і присвячували їм значно більше часу, ніж це звичайно вимагалось під час чергової поточної мистецької роботи. Ясно, що на підготовку такої вистави треба

було б мати принаймні півроку, а то й більше часу, тоді як у нас на це було не більше трьох місяців. Коротко кажучи, двері українського Культурно-Освітнього Дому не зачинялися майже протягом цілого дня, не кажучи про вечір, коли співи і притупування ногами лунали, хоч і крізь зачинені вікна, м'яке до ночі.

В місті У. проживав у той час і М. М. Аркас, син нашого історика й автора опери „Катерина“, людина старшого віку і розладнаного здоров'я. Не раз приходилося йому виконувати ролю Караса в цій же таки опері „Запорожець за Дунаєм“ і бути іноді й музичним керівником. Його, однак, дуже заслужена загальна діяльність на мистецькому полі, як старожила, що вже довгий час проживав і працював тут на місці, зводилася до трафаретного способу постановки і навіть самого артистичного виконання за зразком нашого незабутнього корифея М. К. Садовського. А в нас було інше завдання: поставити оперу всю цілком, точно за музикою композитора і з молодими артистичними силами. М. М. Аркас був відомий не тільки в місті свого перебування, але й в околицях, де часто приходилося йому виступати як гастролерові. Отже, публіка його знала, любила і звикла до способу його гри, що вкорінився протягом довшого часу за славним зразком із минулих часів. І ось, коли наша праця була в самому розпалі, мешканці м. У. довідалися з оповідань захоплених молодих виконавців про якісь-то „новинки“ і в першу чергу, — що роля Караса приділена не „нашому славному артистові — Аркасові“, а молодому, з прекрасним голосом урядовцеві з банку Л. В мент посипались на мою голову скарги, невдоволення і всякого роду попередження і поради, що, мовляв, справа стоїть на злій дорозі, що публіка буде якщо не обурена, то дуже збентежена відходом від того, „до чого ми звикли“ і т. д., і т. ін. Особливо „загорівся вогонь на стрісі“, коли публіка довідалася, що опера не кінчиться „гопаком і козачком“, як це велося споконвіку в театрі М. К. Садовського. Просто проходу мені не було від різного роду „приятельських добрих рад“, а часами і неприємних докорів. Само собою, родина Аркаса, головним чином його дружина, поставилася цілком вороже до мене і навіть перестала зо мною розмовляти, вбачаючи в моїх плянах спеціальну акцію проти М. М. Аркаса. Це було мені дуже неприємно, тим більше, що до того часу ми були в гарних дружніх відносинах. І тільки в цьому випадку мені прийшлося провести довгі дебати з симпатичною для мене родиною Аркасів, поки я переконала їх у моїй повній неупередженості, хоч все ж таки небіжка п-ні Аркас так таки й до кінця свого життя не могла мені вибачити „такої нетовариськості“. А щодо „голосу народу“, то я спокійно всім відповідала — що було, то пройшло, а тепер ви, мовляв, побачите щось інше. Однак все це досить прикро впливало на мої нерви і порядно таки перешкоджало праці, особливо, коли треба було підтримувати настрій наших виконавців, бо до них той самий „голос народу“ теж долітав.

(Далі буде)

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

(Докінчення зі ст. 30)

дальше творити їх. Наш Відділ може бути гордий, що має такі мистецькі одиниці між своїми членками. Подякувала поетці, що перенесла нас бо-дай на хвилину у світ чару й краси. Побажала їй багато здоров'я, на що присутні відспівали з запалом „мно-гая літа“.

З черги д-р Луців подав короткі рецензії на твори Марії Косович. Окрім чудового поетичного в'язання її вірші оригінальні, свіжі й пахучі. Входять в українську літературу, як струмок свіжої джерельної води... Д-р Луців звернувся до присутніх із закликом створити фонд, щоб допомогти авторці видати другу збірку її поезій. З захопленням прийняла публіка цю пропозицію, чого доказом є відповідь відомого нашого піонера п. Маланчука. Зі сльозами в очах він дякував Відділові за цю ініціативу, якої ще не було до тепер у Нью Гейвені. Окрім вище згаданих промовляли на тому вечорі п. Кошак, п-ні Маркова і п. д-р Кизик.

Поетка була зворушена до глибини. Щиро дякувала за стільки уваги й серця для її скромної особи, яких знала цього вечора від української спільноти в Нью Гейвені. Маленька Зуля Козюпа передала авторці китицю чудових троянд та відограла на фортепіані декілька пісень. Вечір був на високому рівні та при добрій перекусці закінчився в родинному настрою. На пам'ятку того вечора д-р Кизик зробив декілька світлин.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В оголошенні 23 Відділу США у Програмовій Книжці XIII Конвенції пропущено через помилку підпис рекордової секретарки Відділу п-ні Ксені Палер. За недогляд перепрошуємо.

У червневому числі Н. Ж. у звіті з річних зборів 55 Відділу США в Лос Анджелесі не має бути в останній лінії п-ні Ярослава Костів, а п-ні Ярослава Стойко. За недогляд перепрошуємо.

У травневому числі Н. Ж. 1962 помилково спростовано пожертву 18 Відділу у Джамейці. Цей Відділ зложив 11 дол. а не 1 дол. на Фонд П'ятсот. За недогляд перепрошуємо.

Збірка на коляду, подана в червневому числі Н. Ж. помилково підписа-

STATEMENT REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912. AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933. AND JULY 2, 1946 (Title 39, United States Code, Section 233) SHOWING THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, AND CIRCULATION OF

OUR LIFE, published monthly, except August, at Philadelphia, Penna.,

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher, Ukrainian National Women's League of America, Inc., 4936 N. 13th St., Editor, Lidia Burachynska, 4936 N. 13th St., Philadelphia 41, Pa. Managing Editor Osypa Hrabovenska, 4936 N. 13th St., Philadelphia 41, Pa., Business Manager, Helen F. D. Lototsky, 4936 N. 13th St., Philadelphia 41, Pa.

2. The owner is: Ukrainian National Women's League of America, Inc., 4936 N. 13th St., Philadelphia 41, Pa.

President: Mrs. Helen F. D. Lototsky, 4936 N. 13th St., Phila. 41, Pa. Fin. Sec'y: Mrs. Antonia Kulchucky, 2231 Fairmount Ave., Phila. 30. Pa. Treasurer: Mrs. Anna Sywulak, 112 Dewey Rd., Melrose Park, Pa.

3. The known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholders or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than of a bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 11 months preceding the date shown above was: 3,550.

Helen F. D. Lototsky, President

Sworn to and subscribed before me this 13th day of September, 1962.

Mykola Cenko, Notary Public

(My commission expires June 10, 1964).

Вияснення

Липнєве число Нашого Життя вийшло доволі рано (дня 21. червня), бо попереджувало Конвенцію США. Натомість вереснєве число спізнилось із незалежних від нас причин і внаслідок того маємо багато запитів і реклімацій.

Нам дуже приємно, що читачки так дожидають появи числа й відчули з прикрістю цю велику перерву. Але пригадуємо ввічливо, що в серпні число не виходить, про що є згадка на 2-гій стор. обгортки у двох колонах нагорі. А вереснєве число, що вже було готове до друку в половині серпня, спізнилось через недугу працівника друкарні. Своєї друкарні, на жаль, не маємо, отже залежні від друкарні „Америку“. Та все ж ми досягнули, що журнал розіслано 21. вересня 1962 і читачки дістали його в останній декаді місяця.

За цю затримку перепрошуємо, але й прохаємо виrozumіння для труднощів технічного порядку, що їх теж стараємось перебороти.

АДМІНІСТРАЦІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

ЯК ВИ МІНЯЄТЕ СВОЮ АДРЕСУ...

Ви не хочете, щоб Вам бракувало „Наше Життя“, коли Ви перепро-ваджуєтеся до нового дому — тож просимо, дайте нам знати наперед, яка буде Ваша нова адреса. (Це не досить дати знати в поштовому уряді, бо вони не хочуть дальше слати Вашого числа, поки не буде заплачена наново оплата посилки). Не забудьте при цьому подати Вашу попередню адресу. Ми будемо старатися, щоб Вам не бракувало ніодне число, як Ви нас вчас повідомите. Пишіть до: „НАШЕ ЖИТТЯ“,

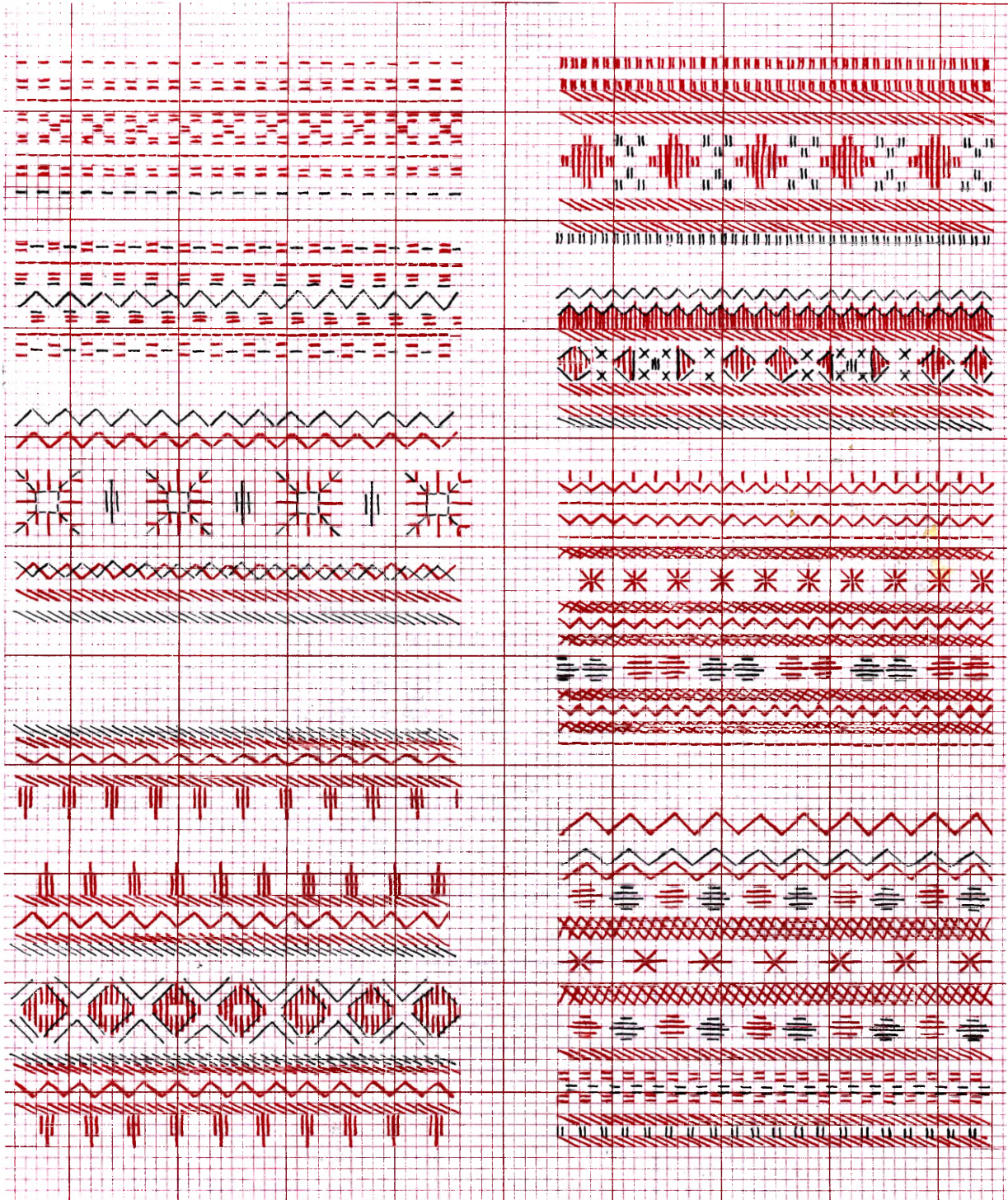
“Our Life” — 4936 N. 13th St., Philadelphia 41, Pa.

на Управу 83 Відділу США, а повинно бути 63 Відділу США у Дітроїті. За недогляд перепрошуємо.

Своєчасно внесена передплата дає здорову фінансову підставу видавництву.

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
4936 N. 13th St.
Philadelphia 41, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

УКРАЇНСЬКІ ВЗОРИ — Серія 4, ст. 1. — UKRAINIAN DESIGNS

Взори з жіночих сорочок Яворівщини

Із збірки Галі Крайчик